

ÉLETTÜNK

XXXII. évf. 7-8. szám (32. Jahrg. Nr. 7-8)

Az európai magyar katolikusok lapja

2000. július-augusztus

IM ELJÖTT AZ ÁLDOTT ÚJ NAP...

István királyról szóló verses história ismeretlen magyar himnuszköltőtől

*Im eljött az áldott új nap:
zengő üdvös ünnepe
szent királyunk – Istvánunk-
Míg tart a világ heve, [nak.
örvendjen, ki őtálta
lón Urunk örököse
s érdemből nyeri vala,
hogy a mennynek részese.*

*Szerencsésnek hirdet téged
mindenki, Pannonia,
ezért Istenhez dicséret
szálljon, ének és ima:
mélót, aki mestered lett,
nem a köznépből adott,
hanem felkent fejedelm
hitívő apostolod.*

*Míg Attila állt fölötte,
a magyar nép egyedül
a zsarnok igáját nyögte
ész nélkül s hitetlenül.
De István uralkodása
dicső fordulót hozott,
jelzi egy szó megtoldása:
gaz igazra változott.*

*Teremtőnk a tenger éve
elhagyott Hungariát
mindéddig megtérítésre
senkinek nem adta út;
eme szentjével kínálta
a kereszttség balszamát,
övéinek s neki tárta
örök égi otthonát.*

*Ha szelídebb apostolra
is hallgatna nemzetünk:
talán Isten küldött volna
kezesebbet is nekünk.
Merész lázongók haddával
gyengébb pásztor mit te-
Ezért kemény férfi által [tegyen?
szállt reánk a kegyelem.*

*Szent király volt nemes ágból,
de a hite nemesebb,
mindehhez a remény járult
és az erős szeretet.
Mikor véget ért a pálya,
minden földit megvetett,
Jézus Krisztusnak ajánlta
lelkét, a szépségeset.*

*Immár felvitték a mennybe
az angyali csapatok,
boldogok közt mindörökké
fénylőn uralkodni fog.
Holt királyukért könnyeznek
jámbor szívű magyarok,
új társuknak örvendeznek
a menyeyi angyalok.*

Latinból: **Weöres Sándor** (1913-1989)

ISTVÁN KIRÁLY KÉPE
A KORONÁZÁSI PALÁSTON

HOLTÁBAN IS BESZÉL HOZZÁNK!

25 évvel ezelőtt halt meg Mindszenty József hercegprímás

Negyedszázaddal ezelőtt, 1975 május 6-án, a kora délutáni órákban megkondultak Bécs harangjai, hogy hírül adják a világnak: az Irgalmas Rend kórházában meghalt a század egyháztörténetének egyik legnagyobb személyisége, Mindszenty József bíboros, Magyarország hercegprímása.*

Az Osztrák rádió és televízió is közzétette a magyar egyházfejedelm halálhírét, amelyet nagy fájdalommal

böző pontjain élő magyar testvéreinek küldött üzenetében:

De mit tehetünk, mi – kérdezték – ebben a nagy idegenségben? Az első – hangzik a felelet –, amit meg kell tennetek, az, hogy öntudatosodjatok. Hogy ráésmérljétek, rádöbbenjétek arra, Szent István, Szent László, Szent Erzsébet, Hunyadi János, Rákóczi, Zrínyi és Széchenyi népe vagytok. Ezért ne haljon el nyelveteken a magyar szó! Ne felejtsetek el születek nyelvét! Ha egyedül vagy, imádkozz legalább este magyarul. Ha olyan szerencsés vagy, hogy

EZ A MÁRVÁNYKÓ FEDI MOST — MÍG A FELSZABADULT HAZA
FÖLDJÉBE MEGTÉRHET — MINDSZENTY JÓZSEF
MARADÉK PORAIT.

SZÜLETETT CSEHIMINDSZENTEN 1892. MÁRCIUS 29-ÉN,
PAPPÁ SZENTELTÉK SZOMBATHELYEN 1915-BEN, NÉGY ÉV
MŰLVA ZALAEGERSZEG PLÉBÁNOSA, MAJDN 25 ÉV MŰLTÁN VESZPRÉMI
PÜSPÖK, 1945-BEN ESZTERGOMI ÉRSEK, MAGYARORSZÁG
BÍBOROS HERCEGPRÍMÁSA.

HELYTÁLLT ISTENÉRT, EGYHÁZÉRT ÉS SZENVEDŐ NÉPÉÉRT.
AZ ELYNOMÓ HATALOM KÉTSZER VETETTE FOGSÁGBA:
1949-BEN PEDIG ÉLETFÖGYTIGLANI BÖRTÖNRE ÍTELTE.
BILINCSEIT 1956-BAN A FELKELT NÉP VERTE LE.
MIUTÁN A SZOVJET ERŐSZAK LEIGAZTA AZ ORSZÁGOT,
15 ÉVIG AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK BUDAPESTI
KÖVETSEGEN KAPOTT MENÉDEKET.

ENGEDELMESSÉGBŐL VETTE MAGÁRA A SZÁMKIVETÉS NEHÉZ
KERESZTJÉT S AGGASZTÁNKÉNT LETT A VILÁGBAN SZÉLSZÓRT
MAGYARSÁG HÚ PÁSZTORA ÉS IGAZ ATYJA.

MEGHALT BÉCSBEN 1975. MÁJUS 6-ÁN.

Az epitáfium eredeti magyar szövege, amelynek latin fordítása került a máriacelli Szent László kápolna márványtáblájára

vett tudomásul a vasfüggöny mögé kényszerített Magyarország és a világ közvéleménye. „Ajka elnémult – mondta Könyg bíboros, a bécsi Szt. István székesegyházban tartott prédikációjában – szavai azonban tovább hangzanak.” Szentbeszéde során a bécsi érsek kétszer is megismételte Szt. Pál apostol Ábelről mondott szavait: „Defunctus adhuc loquitur.” (Holtában is beszél hozzánk.) Halála másnapján VI. Pál pápa az általános audiencia keretében a megboldogultra emlékezve ezeket mondta: „Gyászolunk, mert a halál kioltotta a földön egy fátylát, amely az utolsó évtizedben fényével világított az egyházban.” Mindszenty bíboros életében a szabadság és az emberi jogok szimbóluma lett, aki csak a lelkekkel törődött, amelyekért mint Magyarország prímása felelős volt. Ezért vállalta 83 évesen, hogy beteg is járja a világot, felkeresse a világban szétszóródott magyarokat, és erőt öntsön a száműzetés küzdelmeiben elfáradt hontalanok szívében. Ennek az áldozatvállalásnak a céljait így összegezte két héttel halála előtt, 1975 április 21-én a Venezuelai Caracasból a világ külön-

magaddal vitted az otthoni imakönyvet, vedd elő és forgasd legalább ünnepnapokon. Írj magyar levelet haza vagy a barátaidhoz. Olvass magyar lapot, újságot és könyvet. Magyar házastársak beszéljenek egymással magyarul! És ti, magyar szülők, ne vonjátok el gyermekeitekől az édes anyanyelvet! Kincs az, amit át kell adnotok gyermekeiteknek. Meg kell tanulni az új haza nyelvét is, tudom, de nagyon szépen megfér együtt őseitek nyelvével. Magyar édesanyák, imádkozzatok gyermekeitekkel magyarul!

A halála előtti utolsó külföldi útjára az orvosok félve engedték el. Az Atlanti óceán fölött repültek Európa felé, amikor a bíboros állapota tovább romlott.

A bíborost és kíséretét szállító repülőgép Casablancában ért földet, ahol a magyar prímás gyenge pulzusa miatt orvost akartak hívni. Mindszenty József azzal utasította vissza, hogy hét óra múlva Bécsben lesznek. Frankfurtban át kellett szállniuk, és a másfél órás várakozás alatt a bíboros a következő

IMASZÁNDÉKOK

Júliusra

1.

Imádkozzunk, hogy a különböző vallások hívei növekedjenek egymás becsülésében és együttműködjenek a béke és igazságosság létrehozásában.

Az első érzések és gondolatok, amik hatalmába kerítenek bennünket, ha meglátunk vagy találkozunk egy nem fehér bőrűvel, avagy idegen valláshoz tartozó emberrel: ez idegen. Nem hozzánk tartozik, ki tudja, milyen ember? Rossztól való félelem. Legalábbis tartózkodás avagy gyanakvás kel az emberekben.

Még nehezebb a közeledés egymáshoz, ha évtizedes-évszázados harcok voltak, esetleg vannak ma is a két vallás tagjai között, ami rengeteg szomorúságot, ellenérzést, bosszúvágyat ébreszt, táplál, vagy erősít. Talán már gyermekkortól kezdve beszívódtok a lelkekbe, az érzés- és gondolatvilágba: ezek veszélyes emberek, vigyázni kell! A harcok Isten nevében történnek, „Isten akaratát” teljesítve.

Hogyan lehet ily helyzetben egymást becsülni? Mely vallásossággal, a Szentlélek kegyelmében történő imádsággal – előkészületként. Következik egymás ember megismerése, a vallások különbözőségeivel való ismerkedés. Lassan – egymásért is imádkozva – eljuthatunk a belátásra: „Istenünk” egy s nem akarhat az egyik vallási csoporttól mást, mint a másiktól. Itt kezdődik a béke érzékeny „növénykéjének” növekedése és válik lehetővé az együttműködés.

Az ellenérzéseket, félelmeket, gyanakvásokat felválthatja a kollegialitás, a jó ismerősi – esetleg – a baráti viszony idővel. Mint mindennek a világban, ennek is növekedni kell s az időbe telik.

Később természetesnek tűnik: az emberi léthez igazság is tartozik. Mindenki számára egyformán. Az igazságtalanság mindenki számára igazságtalanság és fájó sebeket üt a lelkekbe. Ezt megelőzendő, építendő, kísérendő az állandó imádság, mert ahol emberi vonalon nem jutunk tovább, Isten még mindig segít.

2.

Könyörögjünk a betegekségekben és magányban szenvedőkért, hogy Krisztussal egyesülve a világ megtérésért ajánlják fel fájdalmaikat.

Megegyeznek a vélemények abban, hogy a betegségeknek két ismertetője van: sosem lehet tudni, mikor jön és mindig a legrosszabb időben jön. Kiesünk megszakított élet- és munka ritmusunkból, a fájdalomak sajognak – egyszerűen szenvedünk. Súlyosabb a helyzet, ha bajunk krónikussá válik, s a szenvedés fájdalmi nem akarnak szünni. Szennedésünknek nem lenne emberi értéke, ha nem fonhatnánk bele Jézus megváltó művébe: a bűnök kötöttségét oldó golgotai szenvedésbe. Így Jézus munkatársává válunk s a világ megtéréseért neki ajánlott emberi szenvedés egybefonódik az isteni művel.

Egyik fajtája a szenvedésnek a magány,

Imaszándékok

(folytatás az első oldalról)

hosszabb időn keresztül az elmagányosodás folyamata. Társas lények lévén az önközlés s mások közléseinek felvétele annyira szellemi szükségünk, mint a testnek a levegő. A magányosság is lehet fojtó, lelki betegség fejlődhet belőle. Ezt is felajánlhatjuk a világ megtéréseért...

Augusztusra

1.

Imádkozunk: a keresztény fiatalok együttesen tegyenek tanúságot Krisztusról, aki Isten fiaként jelen van közöttünk.

Fiatal emberek nagy lelkesedéssel állnak bele az életbe, meg akarják ismerni minden oldalról és mélységében – következményeivel együtt. Hiányos élettapasztalataik révén elsősorban a jót látják, de a negatív következmények sem váratnak magukra. Elsősorban nyitottak a világ dolgai iránt, a dolgok rendszerezése lassan következik be, majd alakul az értékrend sora, feljebb és alább rendelt értékkel együtt. A rendszerolós erősen függ a fiatal környezetétől. Más lesz az értékrendje egy serdülőnek, ha 10-12 éves korában pl. Afrikában elhurcolták, kényszerítették vagy szegénység, éhezés útján „beszorolták” egy hadseregbe, vagy maga csatlakozott egy „ellenálló egységhez”, mert más választása nem volt. Se szülő, se iskola, se kenyér, se munkára képzés vagy munkalehetőség.

Ismét más az értékrendje egy felnővőnek, ha rendezett körülmények közepette született s esetleg szülei sem váltak még el, sőt vallásos nevelésben is részesülhetett.

Mert a fiatalok mélyen fogékonyságosak a lelki értékekre, amelyekkel érintkezhetnek Istennel. Lelki érzékenységüket még nem tompították le az élet harcai, küzdelmei, kisebb vagy súlyosabb gondjai, eredménytelensége, az éhezés és a fellelkesedés kilitáztatatlansága. Spontán és egész szívvel-leléssel képesek Isten felé fordulni, vele párbeszédbe lépni, segítő kegyelmét megélni. Krisztus követése szenvedéseken keresztül is – lehetővé válik számukra. Az egyénenkénti Istenre találás azonban nagyon veszélyeztetett, mert könnyen elveszítheti bátorságát negatív hatások alapján, különösen, ha többek, sokak ellenében kell kiálljon. Így alapvetően fontos, hogy legyen oly közösség, ahol hasonló korú és sorsú fiatalok egymást támogatják és mint közösség az egyént hordozzák. Ilyenek voltak a Bázisközösségek Magyarországon, ahol a lelki fejlődés az egyes csoportok sajátosságainak megfelelően adta és biztosította volt. E csoportok együttes összejövetelein, de egyénenként is képesek váltak Jézus Krisztus megjelenítésére. Jövőkön attól függ, mennyi csoport milyen mélyen éli meg a jelenlévő Jézust.

2.

Óceánia egyházaierit könyörögjünk, hogy nagylelkű misszionáriusi lelkiülettel dolgozzanak Isten országának fejlesztéséért.

Óceánia a Csendes-óceán szigetvilága Ausztrália, Kelet-Ázsia és Amerika partjai között terül el számtalan sziget formájában. Legnagyobb szigete Új-Zéland, a sziget-csoportokat felfosztják Melanéziára, Polinéziára és Mikronéziára. Óslakosságuk részben pápuák, részben malájaiak, számos helyi vallás kialakulásával. Összefogni őket nem egyszerű dolog egyházuinknak sem, tekintve a sokrétű különbségeket. Isten országának terjesztéséhez megalapozott és kitartó misszionáriusi munkára van szükség. Imádkozunk értük - ismeretlenül is!

Fejős Ottó

Frank Miklós

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

Lelkipásztorkodás papok nélkül?

Az Életünk legutóbbi számában beszámoltam egy baráti társaságban lefolyt beszélgetés során felmerült kérdésről: „Hogyan lesz valakiből püspök?” – a továbbiakban szó esett az általános paphiányról és valaki feltette a kérdést: „Lát-e az Egyház valamilyen lehetőséget ebben a helyzetben a lelkipásztori ellátás biztosítására?” Erre a kérdésre szeretnék a következőkben válaszolni.

Miklós atya válasza:

A húsvéti idő 4. vasárnapján, mikor is az evangélium a Jó Pásztorról szól, rendezték meg idén is a „Hivatások világnapját”, buzdítva a híveket, hogy imádkozzanak papi és szerzetesi hivatásokért. Erre természetesen akkor is szükség lenne, ha az elmúlt évek statisztikai adatai nem mutatnák ki oly vézes csökkenését e téren Európában és Észak-Amerikában. Ez nem annyira a lelkipásztori munkában résztvevő papok létszámának apadásában, mint inkább az újonnan szenteltek és a papi hivatásra készülők esetében válik nyilvánvalóvá. Eppen ez a jelenség ad okot aggodalomra, mert kiszámítható, hogy néhány évtized múlva – ha ez a tendencia nem változik meg – az Egyház éppen a gazdaságilag fejlett országokban szinte megoldhatatlan nehézségek előtt fog állni, ha teljesíteni akarja Krisztustól kapott küldetését. Ezzel szemben az u.n. Harmadik Világban, elsősorban Afrikában a papi és szerzetesi hivatások száma örvendatosan emelkedik.

A következőkben néhány példával szeretném illusztrálni az előírt helyzetet:

A papság Magyarországon.

A 40 éves kommunista uralom nagy érvágást jelentett a papi utánpótlás számára. 1945-ben a 6 1/2 millió katolikus lelkipásztori ellátásra 8.500 egyházmegye és szerzetespap állt rendelkezésre. Ma ugyanannyi katolikus 2.500 pap lát el, akinek mintegy a fele elmúlt 60 éves. Ennek következtében a plébániák jelentős százalékát oldallagosan lehet csak ellátni: egy-egy lelkész 3-4 sőt több plébánián kell, hogy szolgáljon párhuzamosan. Feladatukat megnehezíti, hogy még a magukat katolikusnak vallók legnagyobb része is elidegenedett az Egyháztól, de mindenesetre vallási ismereteik minimálisak. A papi utánpótlás az elmúlt években ugyan emelkedő tendenciát mutatott, de távolról sem képes pótolni a betegség vagy elhalálozás következtében kiesők számát.

A papság Németországban.

Egy 1997-es statisztika szerint az NSZK mai területén (az NDK-t beleszámítva) kerekén 18.000 pap teljesít szolgálatot. A katolikus lakosság 27 és fél milliónyi; egy papra tehát 1528 hívő jut, ami jó átlag (Hazánkban ez a szám 2600). Ha azonban meggondoljuk, hogy a jelenleg működő papok legnagyobb része 1950 és 70 között szentelődött, akkor kiszámítható, hogy néhány éven belül tömeges lesz a kiesés, annál is inkább, mert az újonnan szenteltek létszáma az elmúlt 10 esztendő alatt a felére csökkent – 366-ról 188-ra.

Mit tesz az Egyház a lelkipásztori szolgálat biztosítására?

Talán előbb arra kellene válaszolni: mit nem tesz az Egyház a probléma

orvoslására? Jóllehet sokan javasolják, a katolikus egyháznak nincs szándékában megszüntetni a celibátust, azaz lehetővé tenni a latin szertartású papok megnősülését. (Tudnivaló, hogy a görög katolikus papok szentelésük előtt megnősülhetnek a keleti egyházban kialakult gyakorlatnak megfelelően.) Ezt a mereven tűnő álláspontot indokolja, hogy a pap, aki hajlandó erre az áldozatra, tanúsítja hitét és szeretetét Krisztus iránt és minden erejét és idejét a hívek lelki üdvének tudja szentelni. Ez érvényes akkor is, ha akadnak, akik ezen a téren elbuknak.

Az utóbbi években felmerült annak lehetősége, hogy egyes esetekben u.n. „viri probati”-kat, azaz olyan házasság nélküli férfiakat, akik lelkes, gyakorló katolikusoknak bizonyultak, 40 éves koruk után pappá szenteljenek. Ebben a kérdésben azonban egyelőre nem történt döntés.

A diakónusok.

Az Apostolok Cselekedetei tanúsága szerint már az ősegyház ismerte a diakonátus intézményét. Az apostolok azzal a céllal hozták létre, hogy a szeretetszolgálati tevékenységet a diakónusokra bízva, minden erejüket az evangélium hirdetésére és az imádságra fordíthassák. A legismertebb közülük István, az Egyház első vértanúja volt. Később a diakonátus, mint önálló hivatal, megszűnt és csak a papi rend első fokozataként szerepelt, átmenetként a papság felé vezető úton. A II. Vatikáni Zsinat visszaállította az állandó diakonátust, mint önálló hivatal. A diakónus lehet fő- vagy mellékfoglalkozású, aszerint, hogy teljesen az Egyház szolgálatában áll-e, vagy egy világi foglalkozáshoz kiegészítésként végzi tevékenységét. A diakónus lehet nős ember.

Milyen feladatokat végezhet a diakónus?

Az Egyház küldetésének mindhárom síkján működhet: az evangélium hirdetésére éppúgy lehet munkaterülete, mint a liturgia (nem miséshez, de áldoztathat, keresztelhet, de nem szolgáltathat ki más szentséget), vagy a diakónia, a szeretetszolgálat, sőt ez kellene, hogy a súlypont legyen. Megbízást kaphat kórházak, óregyházak, börtönök lelkipásztori ellátására, sőt egyes esetekben a püspök rábízhata egy plébánia vezetését is. Magyarországon a diakonátus még nem nagyon terjedt el: az egész országban kb. 50 az állandó diakónusok száma, hárman dolgoznak közülük mint Karitás-vezetők a szeretetszolgálati munkakörben. Összehasonlításképp: egyedül a müncheni egyházmegyeében az állandó diakónusok száma közel 180.

A lelkipásztori kisegítők.

Mindazoknak a lelkipásztori feladatoknak ellátására, amelyek nem igénylik a szentségi, lelki hatalmat, világi munkatársakat lehet alkalmazni, akár fizetéses, akár önkéntes alapon, férfiakat és nőket egyaránt. A német katolikus egyház ezek számára három kategóriát állított fel:

1. lelkipásztori referensek,
2. plébániai referensek
3. lelkipásztori kisegítők.

Ezek egymástól kiképzésük fokában különböznek elsősorban. A lelkipásztori referensektől megkövetelik az egyetemi

teológiai végzettséget (5-6 év) és gyakorlati lelkipásztori tanfolyamok látogatását; a plébániai referenseknek is 4 év teológia kell főiskolai fokon és csak a kisegítőknél elég teológiai levelező kurzus elvégzése. A képzésnek megfelelően végezhetnek kisebb vagy nagyobb felelősséggel járó lelkipásztori munkát. Erre ünnepélyes körülmények közt kapnak főpásztori megbízást, „missio canonica”-t. A müncheni egyházmegyeében a 3. kategóriában összesen, közel 500 személy áll fizetéses alkalmazásban.

Magyarországon a lelkipásztori munkában résztvevőket közös néven „lelkipásztori kisegítők”-nek nevezik. Ide tartoznak az u.n. akolitusok, akik főként az istentisztelet terén jelentenek segítséget a papoknak. Természetesen tőlük is elvár az Egyház teológiai tudást, gondoskodik továbbképzésükről, de tudtommal még nincsenek egyöntetűen megszabva a követelmények. Tevékenységük általában önkéntes jellegű, de vannak már közöttük fizetéses alkalmazottak. Persze, ma még nincs összehasonlítási alap a német és a magyar egyház helyzetét illetően.

Annait a fentiek alapján nyugodt lélekkel lehet állítani, hogy az Egyház mindenütt, ahol a hívek lelkipásztori ellátása körül problémák merülnek fel, mindent elkövet azok megoldására és igyekszik már most gondoskodni róla, hogy a jövő nehézségei se találják készületlenül.

Minderre persze csak akkor lesz képes, ha a Szentlélek irányításával párhuzamosan, a hívek is a magukénak tekintik az Egyház ügyét. ■

Nyugati magyarok a budapesti Szent Jobb körmeneten

A Rendezők szeretettel várják a nyugat-európai lelkészeket és híveiket a Magyar Millennium évében sorra kerülő Szent Jobb ünnepségre és körmenetre.

Az ünnepi mise a Bíboros Legátus úr vezetésével augusztus 20-án 16.30-kor kezdődik a Bazilika előtti Szent István téren. Innen indul a körmenet a Parlament előtti térre, ahol elhelyezik az ereklyét, köszöntés és befejező szertartás következik. Az ereklyét aztán a Parlament kupolacsarnokába viszik és rövid kegyeleti időre a Szent Korona mellé helyezik.

Kérjük a nyugat-európai magyar lelkészeket, hogy a belépők biztosítása végett, saját csoportjuk létszámát pontosítottan szíveskedjenek közölni a Szent Jobb örevel, a Szent István Bazilika plébánosával (H-1051 Budapest, Hercegprímás u. 7., tel.: 317-2859, fax: 338-2151). A klerikusok az oltár jobb oldalán, a papságnak fenntartott helyen kapnak ülőhelyet és átöltözésükre a Bazilika melletti Szent István iskolában nyílik lehetőség.

A nyugati magyar csoportok saját egyházközségi zászlóik alatt gyülekeznek és mise kezdés előtt egy órával a Sas utca végén, a Bazilika előtti tér közelében kapják meg a belépőt és testületileg indulnak a Szent István tér szalmukra kijelölt szektorába.

Cserháti Ferenc

OLVASÓINK FIGYELMÉBE!

Kérjük, lapunk előfizetési árát helyi terjesztőinkkel (misszióinkkal) rendezni! Csak a kiadói hivataltól postázott újságok előfizetését kérjük az „Életünk” müncheni postabank számlájára befizetni.

A szerkesztőség

HOLTÁBAN IS BESZÉL ...

(A vezércikk folytatása az első oldalról.)

Miután visszahozták a betegszobába, nem szólt, csak bölintott a hozzá intézett szavakra, jelezve, hogy érti őket. Fél egy tájban néhány magyar szó hangja el ajkát, de a mellette tartózkodó *Romanus testvér*, aki ápolta, nem értette mit mond. Egy óraker hirtelen romlás állt be az állapotában, a vérnyomása vérszenes lecsúszott, az orvosok lélegeztetőgépre kapcsolták. Egy órán keresztül küzdöttek az életéért, de minden fáradozás hiába volt. Tizenégyóra tizenöt perckor beállt a halál.

A kórházi szobában meggyújtották a gyertyát. *Franz König bíboros, Bécs érseke adta ki a hivatalos jelentést, hogy Mindszenty József bíboros, Magyarország primása elhalálozott.* A hír hét perc alatt futott végig a világon. Több ország rádiója megszakította műsorát. Bécs után öt kontinensen, ahol a bíboros járt, szintén megkondultak a harangok. *Csak Magyarországon hallgattak a tömegtájékoztató eszközök, az ország lakossága a Szabad Európa Rádióon keresztül értesült a nagy magyar főpap haláláról.*

A bécsi Szent István-dómban tartott gyászszertartáson Mindszenty bíboros koporsóját a gótikus székesegyház kereszt-hajójának közepére helyezték. *Ez a hely csak a bécsi érseket, a halott osztrák főpásztort illeti meg.* König bíboros a magyar primás iránt érzett végtelen tisztelete jeléül helyezte ide a ravatalt. König így írt „A hit szabadság” című könyvében:

„Mindszenty úgy él emlékeztemben, mint egyedülálló férfiú, aki senki máshoz nem hasonlítható. Ilyenné tette az ellenállás ereje, mert ellenállt mindennek, ami az egyházat és Magyarországot támadhatta. Harcolt mindenféle totalitarizmus ellen, lett legyen az a nemzetiszocialista vagy a szovjet totalitarizmus. Mindszenty nem politikus volt, hanem olyan férfiú, aki kizárólag – a szó legtávabb értelmében – csak a lelkekkel törődött, amelyekért mint Magyarország primása felelős volt. De a megváltás ökonómiaja szerint személyisége messze túlnőtt országára határain. A kardinálisok méltóságának csak egyetlen előnyét látta: azt, hogy tanúságot tegyen, ha kell a vérével. Szemében a hatalom semmit sem jelentett, csupán a lehetőséget arra, hogy életem át védelmezze az egyház jogait, amelyek egy demokratikus államban megilletik. A harcot annak tudatában vállalta, hogy a küzdelem áldozata lesz. Alakja a hosszú harc szimbóluma lett. Egyetlen nyelv áll rendelkezésére: a szenvedés nyelve. Ezen a nyelven szól, hogy az ember jogait és szabadságát győzelemre segíthesse, és ezt a nyelvet sok keresztény meghallotta és megértette.”

* A Bécsben élő Haas György jeles újságíró tollából megjelent cikk kissé rövidített változata. Eredetileg a Magyar Nemzet május 6-i számában látott napvilágot.

Aranymise Rómában

Msgr. dr. Frank Miklós, akit a müncheni Szabad Európa Rádióból (és lapunkból is) „Miklós atya” néven ismert meg a katolikus Magyarorságra, páppá szentelésének 50. évfordulója alkalmából aranymiséjét május 7-én vasárnap a római Santo Stefano Rotondóban két újonnan felszentelt magyar diakonussal együtt bemutatta. Tudnivaló, hogy Frank Miklós atya P. Kovách Angelus volt olaszországi főlelkész előtt a római magyar lelkészi teendőket is el látta. Jelenleg „főfoglalkozása” a budapesti Caritas Hungarica irányítása. (Sz)

TÖRTÉNELEM ÉS LEGENDA

Hogyan látják az írott források István királyt?*

Egy évezred választ el minket attól a Magyarországtól, amelyben Szent István született és amely hosszú uralkodása alatt sorsdöntő átalakulásokon ment át. De egyáltalában megismerhetjük-e a magunk emberi mivoltában olyan régen lezajlott események szereplőit? A kérdés majd nem olyan régi, mint a történettudomány, a felelet pedig főként a forrásoktól függ, de attól is, hogy meg tudjuk-e igazán érteni a régiek szavát.

A forrásanyag elég bőséges, de nem sok benne az, ami többé-kevésbé közvetlenül tanúskodik István király tevékenységéről. Ezek az oklevelek és tör-

István király a trónuson.

A képes Krónika egy iniciáléja 1360 k. Budapest, Országos Széchényi Könyvtár

vények. Habár eredetiben egy sem maradt ránk, mégis megbízhatóan és közvetlenül tanúskodnak az uralkodóról és az emberről. Sokkal több a tetteiről és intézkedéseiről szóló elbeszélő forrás. A legrégebbek külföldön íródtak, mert a király már a kortársak figyelmét magára vonta. Ezek a korban közeli, de gyakran csak véletlen értesülések azért becsek, mert általában elfogulatlanok és célmentesek.

A hazai források természetesen sokkal többet mondanak el. Számára nézve tekintélyes sorozatuk azonban csak mintegy két nemzedékkel Szent István halála után kezdődik. Valamennyi a középkori történetírás és hagiográfia tipikus terméke.

A középkori ember nagyon tisztelte a múltat, de hiányzott belőle a történelmi érzék, a folytonos változás tudata, ami valamiképp mindent viszonylagosnak tüntet fel. Tökéletesen tudatában volt minden földi és emberi dolog mulandóságának, de ami már elmúlt, azt csak a jelen formáiban tudta elképzelni, „megjeleníteni”. A művészek, ha nem kötötték őket mintaképek, a bibliai és a világi történelem jeleneteit saját korunk külsőségeivel, a makkabeusokat és a trójai háború hőseit, kereszties lovagoknak ábrázolták. Az írók hasonló módon igyekeztek kitölteni forrásaik hiányait vagy életközeli tenni elbeszélésüket, anélkül, hogy a gondoltak volna arra, ezáltal történelmet hamisítanak. A modern kutatók azonban épp ezeknek az anakronisztikus részleteknek az alapján tudják több-kevésbé pontosan meghatározni a művek vagy betoldások korát. Előfordultak persze szándékos, többnyire politikailag indokolt ferdtételek és betoldások is. A legrégebb Gesta Ungarorum szerzője az öreg Szent István és Gizella királyné történetét hamisította meg tekintettel az Árpád-háznak arra az ágára, amely I. Andrással került uralomra 1046-ban, miután Péter, akit annak idején István

magá tette meg trónja örökösének, végleg megbukott.

A hagiográfiai, a szentek életéről szóló forrásokban nem található ilyen tisztán politikai történelemhamisítások. Szent István jámbor életét pedig nem kevesebb mint három legenda mondja el, amelyek pár évtizeden belül egymás után keletkeztek. A szentélelváltás érdekében, bizonyára még a holttest 1083-ban történt ünnepélyes felemelése előtt írták az úgynevezett Nagyobb legendát, amely azonban befolyásos maradt. Szent István ezt az első életírást követte 1095 után a rövid úgynevezett Kisebb Legenda, amely józan tárgyiaságával tűnik ki. Szerzője – mint maga írja – „az akkori idők tanúinak hiteles és igazmondó elbeszéléséből” merített. Nem sokkal azután keletkezett Hartvik püspök műve, amely később kánoni érvényűvé vált. A szerző, aki győri püspök és Kálmán királynak diplomatája is volt, tetemesen kibővítette a Nagyobb Legendát. Ehhez nemcsak a Kisebb Legendát és a Gesta Ungarorumot használta fel, hanem ahol jónak látta, más forrásokat és hagyományokat is. Legfontosabb betoldása az a rész, ahol elmondja, hogyan ajándékozta a pápa Szent István az eredetileg a lengyel hercegnek szánt királyi koronát és az „apostoli” keresztet.

Ez az elbeszélés elárulja az utolsó Szent István életrajz határozott egyházpolitikai célját. Az volt a feladata, hogy történelmileg igazolja és a gregoriánus reformpápaság számára elfogadhatóvá tegye a magyar királyoknak az akkori Európában már ritkaság számba menő hatalmát országuk egyháza fölött.

Ezeknek az életíratoknak történelmi kiértékelésénél figyelembe kell vennünk, hogy szerzőink feladata nem egy ember földi életútjának lehetőleg teljes és tárgyilagos leírása volt. Inkább azt kellett bemutatni, hogy nyilatkozott meg

annyiban érdemel figyelmet, amennyiben az égi valóságra vonatkozhatott. Mindennapos természetelmények így kapnak allegorikus értelmezést, természetes emberi cselekedetek pedig természetfölötti indoklást. Ennek megfelelően kellett a szent életrajzírójának egy emberélet ismert tényanyagát szelektálnia, hogy megmutathassa annak igazi értelmét.

Ebből a célból a szent tettei és egyénisége ábrázolását éppúgy gazdagították idegen, sokszor ősrégi motívumokkal, csodákkal és hasonlókval, mint ahogy az a meséknél, mítoszoknál is általános. Egy emberélet ismert tényeiből és az idegen motívumokból az írók elsősorban azt választották ki, ami leginkább megfelelt annak, ahogy koruk az igazi szentet elképzelte. Így lettek a legendák keletkezési idejük szellemi beállítottságának fontos tanúbizonyságai. A modern pszichológiaiak is megalapozott hagiográfiai kutatás számol ezzel és ezért tud a legendák segítségével közelebb jutni a szent történelmi egyéniségéhez is míg a racionalista, úgynevezett „felvilágosult” forráskritika többnyire értelmetlenül áll velük szemben. Sok történész a keresztény legendákat épp olyan meséknek minősíti, mint az ókor mítoszait, vagy egyenesen tudatos történelemhamisításnak tartja őket. Az bizonyos, hogy Szent István legendái nem tudományos életrajzok a szó mai értelmében, szerzőik azonban nem hazudtak. A legendás járulékok nem szabad, hogy megtéveszsenek minket; ezek a művek igen is őrzik a történelmi egyéniség emlékét. A nagy király lélektani jellemképét természetesen főként biztosan ismert tettei alapján lehet megrajzolni. De épp ezek közül nem egynek az emlékét csak a legendák őrizték meg az utókorunk.

Bogyay Tamás

* Részlet Bogyay Tamás „Stephanus rex” c. könyvéből, amely 1976 tavaszán a bécsi Herold kiadónál egyszerre jelent meg magyar és német nyelven.

Közös ügünk a Millennium

Szent István és a Szent Korona hozzászólás is ugyanúgy tartozik, mint a katolikusokhoz – jelentette ki Oroszházn Harmati Béla püspök, az Országos Evangélikus Millenniumi Fórumon. Harmati kifejtette: a kereszténység kezeze, illetve az államiság ezeréves évfordulója az evangélikusok számára az ökumené, a közösségépítés és a misszió jegyében telik el. Örömteli, hogy megkezdődött a közeledés a római katolikus és az evangélikus egyház között. Ha a két nagy egyház meg tudott egyezni, akkor esély van arra, hogy a Kárpát-medence szembenálló népei is meg tudnak bocsátani egymásnak – mondta az evangélikus püspök. Azt is elmondta: az ökumené jegyében hamarosan elkészül az a megállapodás a vegyes házasságokról a három hazai történelmi keresztény egyház között, amelynek lényege: a templomi esküvőn a két érintett gyülekezet papja közösen végzi a szertartást. A közösségépítéssel kapcsolatban Harmati Béla felhívta a figyelmet: a lelkészeknek és a világi vezetőknek arra kell helyezniük a hangsúlyt, hogy a hívek jól érezzék magukat a gyülekezetekben. MN/NM

Hímzett régi magyar miseruha részlete Szent István alakjával 1470 körül. Esztergom, Főszékesegyházi kincstár.

„hősökön” keresztül Isten hatalma és kegyelme. Olvasóikat nem egyszerűen tájékoztatni akarták, hanem inteni, hogy kövessék a szentek példáját. Az igazi középkori vallásosság és ezzel együtt a hagiográfia világszemléletét és értékrendszerét Goethe szép szavaival lehet legjobban jellemezni: „Minden mulandó csak hasonlat”. Az egyetlen értelmes és igazi valóság, amire a legendáfrók utalnak, „nem e világból való”, mert minden, ami idelelt megjelenik és történik, csak

ISTEN MINDIG MEGMUTATJA A KIVEZETŐ UTAT

Beszélgetés Kada Lajos érsekkel, volt apostoli nunciussal*

– Ön ötvennégy évet töltött külföldön és negyvenkét évig szolgált a Vatikán. Hogyan lett egyházi diplomata?

– Két személynek köszönhetem, hogy így alakult az életem: Mindszenty József hercegprímásnak, aki mint esztergomi érsek 1946-ban Rómába küldött tanulmányaim folytatására, és egy fiatal pápai diplomatanövendéknek: ő hívta fel rám az akadémia elnökének figyelmét, aki aztán meghívott felvételi vizsgára. Kezdetben eltökélt szándékom volt, hogy tanulmányaim befejezése után hazajövök, de amikor '51-ben megvédtém a tézisemet, érdeklődtem Esztergomban, hogy mit tegyek ezután? Azt válaszolták, tanulj tovább. Ez azt jelentette, hogy ne menjek haza, mert otthon veszélyes a helyzet. Így kezdődött az én külföldi életem.

– Nagyon sok helyen szolgált élete során. Ha visszagondol az elsősorban katolikus vallású államokban eltöltött éveire, hogyan látja: mennyire hatja át a krisztusi szellemiség és lelkeség ezen nemzetek mindennapjait?

– A helyzet felemás ezekben az országokban. Dél-Amerikát sokan a jövő kontinensének tekintik az egyház szem-

elől. Ebben bízhatnak.

– Több évtizedes vatikáni szolgálat után a közelmúltban jött haza végleg. Kívülről érkezteként hogyan látja: melyek társadalmunk legégetőbb gondjai?

– Egyértelműen a családkérdés. Alkalomadtán állami vezetőket is figyelmeztettem: tegyenek meg mindent a családért, hogy minél több gyerek születhesen. Franciaországban például de Gaulle előtt a miénkhöz hasonló demográfiai katasztrófa fenyegetett, ám egy okos családpolitikával megfordult az irányzat. A családi élet kiemelt támogatása mellett ugyanilyen fontos, hogy erkölcsileg megtisztuljon a társadalom. Ennek érdekében támogatni kell mindazon erőket, amelyek elősegítik az erkölcsi értékek fejlődését: iskolák, nevelés, egyházak. Tudomásul kell vennie minden felelősen gondolkodó tényezőnek: gyermek és család nélkül sem virágzó egyházi élet, sem virágzó társadalmi élet nem képzelhető el. Ennek kibontakoztatása érdekében hasznos lehet az állam és az egyház együttműködése.

– A kereszténység jubileumi, szent esztendeje a jelenlegi kétezredik év. Jézus Krisztusnak van két különösen sokat idézett kijelentése: az egyháznak a pokol kapui sem fogják erőit venni, illetve egy kérdés: talál-e még hívő embert az Emberfia, ha visszatér a földre? Szkeptikus vélemények szerint közelebb állunk az utóbbi beteljesedéséhez...

– Történelmi tények bizonyítják az első kijelentés igazát. Hányszor harsogtak az egyház ellenségei diadalmasan, hogy vége a kereszténységnek, s íme, mindig feléledt. Az egyház erőforrásai kiemertethetnek, ezt bizonyítja sok egyéb mellett, hogy immár több mint húsz esztendeje olyan pápánk van, akinek tevékenysége misztikus erőt, példát jelent, ami előtt a világ meghódol. Hívők és nem hívők is. Ez világosan mutatja az egyház erejét.

Ami a másik mondst illeti, nem tudjuk, mikor jön el a világvége. Az, hogy akkor az Emberfia talál-e még hívő embert, kérdés formájában szerepel. S erre a felelet: ez tőlünk függ, az egyháztól, annak működésétől, a klérustól és a hívőktől is. Nem győzőm hangsúlyozni: az egyház mi vagyunk. Minden katolikus hívőnek ugyanolyan szent kötelessége az egyházért, annak jövőjéért dolgozni, erősíteni az erkölcsi, vallási értékeket, mint a papoknak. S tudunk kell, hogy ebben az erőfeszítésben nem vagyunk egyedül, mert velünk van Jézus, a világ végezetéig, amint azt megígérte. Ez pedig rendkívüli erőt adhat mindnyájunknak.

*

Az Albertfalván élő Kada Lajos érsek az első és eddig egyetlen apostoli nunciust rangot elérő tagja a magyar katolikus egyháznak. Az Erzsébetvárosból elindult fiatal, esztergomi egyházmegyes papot Mindszenty József bíboros, hercegprímás 1946-ban küldte ki Rómába, hogy a Gregoriana Egyetem folytassa teológiai tanulmányait. 1948-ban szentelték pappá, 1955-től a Pápai Akadémia hallgatója lett. Tanulmányai befejezése után először az államtitkárságon dolgozott, majd különböző országok nunciaturáin: Pakisztánban, Dániában, Németországban, Argentínában, Costa Ricában, El Salvadorban, Spanyolországban. Tavaly év végén, 75. évének betöltésekor a hagyományoknak megfelelően benyújtotta lemondását, amit a pápa elfogadott.

– Az „Újbuda” című regionális lap április 19-i számából. A beszélgető, illetve kérdező Bodnár Daniel volt.

CSERHÁTI FERENC: München

INTEGRÁCIÓ VAGY – ASSZIMILÁCIÓ – VAGY ...?

Mit kezdünk a nyugat-európai magyarokkal?

Már szó esett a nyugati magyarok integrálódásáról új környezetükben. Bár az integráció még nem asszimiláció, a beilleszkedés még nem feltétlenül jelent beolvadást. Míg az előbbi magyar részről is kívánatos lehet, az utóbbi inkább a befogadó országok törekvése: legtöbb-szór integrációt szorgalmaznak, de asszimilációt akarnak. Az emigráció előbb-utóbb mégis felőrli önmagát, felőrlik, beolvad. Legtöbbször még a hősies odaadással küzdő Anonymusoknak, főleg az idegenbe szakadt magyar papoknak, újságíróknak és újságszerkesztőknek, a magyar szervezetek és egyesületek vezetőinek és tevékeny szervezőinek hősies és önfeláldozó küzdelmei, kísérletezései sem tudták megőrizni nyugatra került honfitársaink anyanyelvét, töretlen nemzeti öntudatát és ragaszkodását a szétarabolt és leigázott haza iránt. A hazai állami és egyházi vezetésnek máig sem sikerült olyan hatékony intézkedéseket foganatosítani, amelyek feltartóztatnák sokak asszimilálódását a nyugati országok társadalmában vagy elősegítenék megmaradásukat a nemzet számára. (Az évszázadokkal korábban kivándorolt németeket, illetve leszármazottaikat a német állam ma is népi németeknek tekinti és állampolgárságukat újra érvényesíti, ha visszatérnek hazájukba!) A mostoha körülmények között nyugati honfitársaink igyekeztek is ott és úgy integrálódni, ahol és ahogyan csak lehetett. Senki sem mondhat féltelt felettük, ha földönfutó számkivettségükben új egzisztenciájuk megteremtése érdekében minél hamarabb igyekeztek beilleszkedni új hazájuk társadalmába.

A legtöbben ma sem tudunk mit kezdeni a nyugati magyarokkal. Nincs velük kapcsolatos nemzeti stratégiánk. Júliusi barát valamikor távoli rokonai megkeresésére indult. Ki gondol ma az idegenbe szakadt nyugati magyarok hazaszerzésére vagy valamiféle kedvezményes hazatelepítés lehetőségére? Hazánk lakossága az elmúlt évtizedekben évente mintegy 40.000 lélekkel csökkent!

Hol vannak ma már a Károlyiak, akik a 18. században svábkokkal telepítették be földjeiket, házakat építettek számukra, birtokokat és szőlőhegyeket ajándékoztak nekik, csakhogy jöjjenek és megműveljék azokat, hozzák vallási kultúrájukat, hasznos és idegen szerszámaikat, kézügyességeiket, ismereteiket és tapasztalataikat, egészen Szent István királyunk Intelmeinek szellemében: „A vendégek és jövevények akkora hasznot hajtának, hogy méltán állhatnak a királyi méltóság hatodik helyén. (...) Mert miként különböző tájakról és tartományokból jönnek a vendégek, úgy különböző nyelvet és szokást, különböző példát és fegyvert hoznak magukkal, s mindez az országot díszíti, az udvar fényét emeli, s a külföldieket a pöffeszkedéstől elretenti. Mert az egy nyelvű és egyszokású ország gyenge és esendő” (Kurcz Ágnes fordítása.) Ilyen értelemben a nyugati magyar duplán is lehet idegen, „vendég és jövevény”. Idegen mint jövevény az új hazában, idegen mint vendég az óhazában. Itt is nehezen értik őket, hiszen ők Nyugaton mindig egy szabad ország szabad fiaik voltak, a kibontakozásnak szabad lehetőségeivel, míg hazai honfitársaikról ez alig mondható: szabadok nem voltak, diktatórikus rendszerben nevelkedtek, a szabad kibontakozás korlátolt lehetőségei középette. Mindez meghatározza egymástól eltérő múltjukat, egyéni fejlődésük különbözőségét,

rányomja bélyegét sajátos gondolkodásukra és egész egyéniségükre. Hogyan is értenék egymást? Mégis testvérek vagyunk, egy nép, a nyugati magyarok véreink és hazánk gyermekei, akik hazatérve talán újabb nemzetközi, kulturális, szociális és gazdasági kapcsolatokkal, új tapasztalatokkal gazdagíthatnák demokratikus és személyes felelősségről alkotott eszméinket, szabadság és tolerancia fogalmainkat, európai normáknak megfelelő és szupranacionális gondolkodásunkat, személyes rizikó vállalásunkat és globális nemzeti értékeinket, és ki tudja, egyik másik talán még „különb-különb példát és fegyvert”, hasznos eszközöket meg tőkét is hozhatnak az eskál.

Madridi levél

Még egy szent

Sokak számára meglepetés lehet, hogy ennek az évnek a nagy részében a 2000-es jubileumon kívül egy másik szentévet is ünnepelek. S mivel ez éppen Spanyolországban történik, a madridi levelek írója hivatottnak érzi magát, hogy tájékoztasson róla.

Santo Toribio de Liébana Lignum Crucis-kegyhely szentéről van szó, melyet a – compostelai-hoz hasonlóan – akkor ülnék meg, amikor a szent ünnepe vasnapra esik. Szent Toribiusról április 16-án emlékeznek meg, az idén azonban ez virágvasárnap volt; így a szentév kezdete húsvét utánra tolódott s az 2000 április 30-tól 2001 április 29-ig tart. Akkor nyílt meg, illetve zárul a bűnbocsánat kicsi, román stílusú kapuja.

A most ferences kolostor festői, magas hegyek által övezett vidéken emelkedik; több hősipák csúcs meg is haladja a 2400 métert. A kolostortemplom egy tágas kápolnában tisztelik görög boltozatos és barokk kupola alatt a méretei szerint legnagyobb szent kereszt ereklyét. Ezt Toribusz astorgai püspök hozta magával a Szentföldről valamikor a V. században s az ő földi maradványaival együtt vittek Liébana-ba a VIII. században az arabok terjeszkedése elől, s ott tisztelt mind a mai napig későbbi, díszes ereklyetartóban. Ami az ereklye hitelességét illeti, a végzett vizsgálatok szerint Palesztinában honos ciprusfajta és kora elérheti a 2000 évet. (Hadd jegyezzük meg, hogy egy hagyomány szerint Jézus keresztje különböző fajfajtákból készült, nem kellene tehát csodálkozni, ha más kereszt-ereklye más fából volna. Másrészt a hitelesség kérdése kapcsán az szokták állítani, hogy a tisztelt kereszt-ereklyéből akár több keresztet is össze lehetne állítani. Ha a levélró emlékezete nem csal, fiatal korban olvasta Bangha Béla egyik művében: az ereklyék olyan kicsinyek szoktak lenni, hogy közelről sem tesszük ki egy keresztja anyagát.)

A Liébana-i bűnbocsánatot II. Gyula pápa 1512-ben engedélyezte, de akkor csak egy hétre; VI. Pál terjesztette ki 1961-ben egy teljes esztendőre. A compostela-i szentévvél természetesen nem tudja felvenni a versenyt, hírhéd azonban az is hozzájárult, hogy arra vezet a Szent Jakab-zarándokúti egyik ága, s hogy ott a középkorban zárandókház is létezett. Nem utolsósorban azok vetnék igénybe, akik hajón érkeztek Észak-Európából és a brit szigetektől egy közeli kikötőbe s onnan folytatták útjukat Szent Jakab sírja felé.

E sorok olvasói közül talán senkit nem visz majd az útja Liébana felé, de így sem érdekeltenek ennek a szentéveknek és a kereszt-ereklyének a létezése. Ha pedig mégis arra vinne, ne feledkezzen meg a csodálatos, prerománikus miniatúrákról, melyek ott reprodukciókban láthatók. A régi monostor egyik szerzetese, Beatusz a Jelenések Könyvéhez a VIII. század végén írt magyarázatait ékesítik s a IX.-X. században készülték. Egyszerűségükben és színpompájukban feledhetetlen szépek.

Rónai Zoltán.

SZILÁRDFY ZOLTÁN: Budapest

A KETTŐS KERESZT

Kultusz és szimbólum Kelet és Nyugat között I.

Hítel érdemlő adat van arról, hogy Szent István király hadi szövetségese, II. Baszileosz bizánci császártól kapott a Konstantinápolyban tisztelettel őrzött, még Szent Ilona által adományozott, hiteles szent kereszt ereklyéből egy részecskét, amely az Árpád-ház kereszt-kultuszának alapját jelentette. Az első királyi pár reprezentatív ajándékán, a fehérvári Boldogasszony-bazilika egyko-

Az aranybulla pecsétjének hátoldala
Magyar Nemzeti Múzeum

ri kazuláján, a későbbi koronázó paláston ez a felirat olvasható: „SPES CERTA SALVTIS SIGNVM CRVCIS –Kereszt jele, ó üdvösség biztos reménye”.

A II. Géza halicsi hadjáratait megörökítő orosz krónikás említést tesz a Szent István féle „nagyerejű” keresztrelíkiáról, melyet a királyi palládiumként vitt magával a harcba, hogy az a fa, melyen legyőzte a halált, szakrális erejével győzelmet hozzon a csatában is. A szent kereszt kultusza különösen Árpád-házi Szent Margit devóciójában figyelhető meg, aki a szigeti klostromban szintén őrzött partikulát a keresztből, mint legendájában olvassuk: „Az eleven szent keresztjét mindenkörön ő nála vagy ő mellette tartja vala, úgyhogy nemcsak vigyázzán, de még alván is tisztelné a szent keresztjét” (Szent Margit élete). Margit fivére, V. István uralkodói pecsétjén, a kettős kereszt megjelenik a töviskoszorú is ezzel a körirattal: „CORONA-ET-CRUX-SIT-VIRTUS-SIGILLI – Korona és kereszt legyen a pecsét ereje”. Ebből a phragistikai (pecsétani) emlékből nyilvánvaló, hogy a kettős kereszt egy bizonyos ereklyére utal, melyet részéről tisztelet övezett, s ami dédapjának, III. Bélának királysága idején lett heraldikai motívuma az ország címerének. Sajnos, a Szent István-ereklye további sorsáról nincsenek adataink, de föltételezhető, hogy talán még egy, a 11. században készült kettős kereszt formájú ereklyetartó foglalta magába egykor a fölbecsülhetetlen kultikus értéket (Salzburgs alte Schatzkammer 1967). Száz évvel későbbi az esztergomi Főszékesegyház Kincstárában őrzött sztaurotéka (Keresztrelíki-tartó), remekművű bizánci ötvösmunka – mely lehetséges, hogy szintén császári ajándékként került a magyar királyi udvarba – ugyancsak kettős kereszt formát keretez (Ornamenta ecclesiae 1985).

A Szentföldet megjárt II. Endre „Jeruzsálemi király” leányának, Szent Erzsébetnek korai ábrázolása maradt fenn a *königsfeldeni kolostortemplom* színes üvegablakán, ahol a magyar királylány kezében nagyméretű kettős

keresztet tart. Itt a gótika művésze a nemzeti hovatartozás mellett az akkor még meglévő királyi ereklyekincset idézi.

Számos bizánci eredetű ereklyetartó bizonyága szerint az ajándékként szétküldött keresztzilánkokat kettős kereszt alakú foglalatba helyezték. Ennek a megoldásnak az a kultusztörténeti gyökere, hogy a jeruzsálemi Szent Sírtemplomban már a 4. században a keresztrelíkiáival együtt az un. titulust, az előgíumot vagy felirattáblát is tisztelettel a nagypénteki liturgiában, amint erről Itineráriumban Aetheria galliai zarándokló tudósít. Tehát a kettős kereszt felső vízszintes szára magát a titulust jelenti, melynek szövegét Pontius Pilatus helytartó íratta heber, görög és latin nyelven a keresztre feszítés indokául: „A názareti Jézus a zsidók királya.” A feszületeken a mai napig a latin változat rövidítéseként négy betű emlékeztet rá, amely az I.N.R.I. A felirattáblának az a része maradt meg, amely még a keresztfa ereklyéjével együtt kerülhetett Rómába, ahol Szent Ilona palotájára helyén a passió relíkiái számára felépítette a Basilica Sessorianát, a Jeruzsálemi Szent Kereszt-templomot. Az épület restaurálása során 1492-ben az egyik boltív alatt a falba rejtve találtak rá a kereszt felirattáblának töredékére, melyet márvány fedőlap takart: TITVLVS CRVCIS JELZÉSSEL. A kinszenvedés ereklyéi között má is a római zarándokok tisztelete veszi körül e nagy beesben tartott relíkiát, ezért a keresztény ókorban a jeruzsálemi zarándokok által kibontakozott, majd Konstantinápolyban ápolt titulus-kultusz a késő középkortól kezdve még a 18-19. században is Rómából sugárzott az egyházra.

Sajátos jelentőséggel bírt, amikor uralkodó kapott titulusra utaló kettős kereszt relíkiáriumban szent kereszt ereklyét – így a hazai esetben is, – mivel a középkorban még általános mágius világszemlélet értelmében a Názareti Jézus, a keresztben uralkodó király fel-

Nagy Lajos király kettős keresztje, amelybe Krisztus keresztjének egy darabkáját is belefoglalták. Budai ötvösműhelyben készült. A talapzatán emairozott lengyel címer látható. Magyar Nemzeti Múzeum

rattáblájának erejével oltalmazza a keresztény uralkodót és országát. Már a kódex irodalom keresztfelirataiban gyakran előfordul a keresztfelirattal szövege mint bajelhárító, apotropaikus motívum az analógiás mágia képzetének hangsúlyával.

Az Árpád-ház szentkereszt-kultuszát a következő uralkodó dinasztia, az Anjou-

ház is megörökölte, melynek jeles bizonyítéka Nagy Lajos király *crux geminája*, a drágakövekkel ékes, fél méter jóval meghaladó monumentális ötvösmű, amely felirata szerint: „VERA

PARTICVLI SANCTA CRVCIS = A Szent Kereszt valódi részecskéje”. Jelentőség teljes, hogy a magyar koronázási jelvények közül az országalmát – a más európai királyi glóbusoknál ismeretlen – kettős kereszt ékesíti. Az országalma oldalán a lilimozs zománcímere a 14. század első felére datálja készítésének idejét, de minden bizonnyal a korábbi is kettős kereszt díszítette, amint ez *Imre király nagy pecsétjén* jobbáiban tartva jól kivehető. Ezen adatokból is úgy látszik, hogy a kettős kereszt nem csupán díszítő elem, hanem ereklyére utaló jelkép, melynek mély mondanivalóját a felirattáblán az I.N.R.I. előgíum tisztelete határozza meg.

A török hódoltság, valamint a reformáció szellemi hatása megszaktította az ereklyekultusz középkori folyamatosságát, s mintha a köztudatból egy ideig kivesztek volna a hitélet ezen devocionális motívációi. Így, amikor a 16. században Werbőczy István összefoglalta a magyarországi szokásjogot *Hármas könyvében*, Szent István királynak a Hartvik-féle legendában olvasható é-

Anjou Károly a kettős keresztrelé Szent János lovagok egykori pöstyéni templomának szentségfülkéjén.

Magyar Nemzeti Múzeum

letrajzát felhasználva úgy vélekedett, hogy a kettős keresztet az első király a pápától kapta, mint küldetési szimbólumot az egyház megszervezésére, s el is nevezi apostoli keresztnek. Immár fél évezred óta ez a felfogás uralja a társadalom emlékezetét, mintha a címer keresztje erre utalna.

A legújabb kutatások szerint a római pápa, amikor hithirdetési megbízatását kereszt adományozással fejezte ki, az mindig *crux latina*, azaz egyszerű kereszt átadásával történt. E probléma hiteles értelmezése éppen a szlovákok címere miatt újra aktuális, ugyanis a múlt században az ébredező szlovák nemzeti öntudat korai képviselői azt az elméletet dolgozták ki, hogy a kettős kereszt voltaképpen a 9. század két nagy apostolának, Szent Cirillnek és Metódnak a jelvénye lett volna, s az ő nagy-morvaországi tevékenységük nyomaként került a magyar királyok címerébe. Amint a szaktekintély, Bertényi Iván írja, ezt az elméletet semmi sem bizonyítja, s már a II. világháborút megelőzően csak és magyar heraldikusok egyaránt megcáfolták. Mégis a szlovákok körében e téves elmélet annyira tartja magát, hogy a független Szlovákiának ismét a magyar címerből kisajátított kettős kereszt az államszimbólum.

(Folytatás a szeptemberi számban.)

Kosztolányi Dezső:

ÜNNEPEK ÜNNEPE

Egy régi úrnapi körmenet Bécsben*

Bécsben, a boldog és fényes császárvárosban, aranyhullámokkal hömpölyög végig a katolicizmus ünnepe, az ünnepek ünnepe. Múltóbb helyet alig tudunk neki. Ez a város mintha mindig ünnepelne. Télen, amikor a házaik fehér prémek kapnak, s a zúzmarás ágak közt vakítóan süt át a Ring ívlampája, van benne valami szűzies. A kertjeinek zöld békeje, lógó szobalampáinak rózsaszín ernyője, a szoliditás, a csendesség, az egyensúlyozott és biztos élete, fejedelmi pompája és nyugalma egészen idillivé teszik, s ez rokon velünk, rokon a katolicizmussal. A katolicizmus is a lélek és a jószág idilljét akarja. Ebben a harmonikus környezetben bont zászlót a hit. A monarchia összpontosítja lelki katonáját, seregmenőt tart felettük, és hangsúlyozza, hogy határai között a szellem katolikus, és ha vannak is olyanok, akik más hitet vallanak, az atmoszférá, mely mindent átölel, a talaj, amelyből láthatatlan energiát merítünk, a forrás, amely felvillanyozza erkölcsi életünket, a katolicizmus.

Ha valaki most végighalad a bécsi utcákon, azt hiheti, hogy ott egy titokzatos színjáték folyik. Színjáték ez? Igen, egy isteni színjáték, az isteni dráma egy fejezete. A középkorban a spanyol szerzetesek játékokat írtak, amelyekben az *Oláriszentség* volt a főszereplő – a dráma mozgatója, értelme és mélye – s ehhez a drámához az egész világ csak staffázs, és mindenki – a királyok is csak mellékszereplők. Ilyen dráma, ilyen autosacramentalis folyik most az osztrák fővárosban. Hogy a szent ostyá köré csoportosul mindenki, annak mély értelme van. Az eucharistia mindenkor a katolicizmus mivoltát emelte ki. Ami a protestantizmusnak csak emlék és szimbólum, nekünk élet, a legigazibb valóság, hatóerő. Velünk van, köztünk van, bennünk van az Isten, a teste a testiünké válik s a vére a vérünké. Ennek öröme fűjjük meg az ünnepi harsongat. A zenészek neki hangolják a hegedűket, a festők neki keresik a színt a palettán, a teológusok az ő dicséretét mondják gyémántszavaikkal és aranyajkaikkal. Ő a láthatatlan főszereplő, aki mindenütt jelen van. A titokzatos dráma, amely naponta, a nap minden órájában megtörténik az oltaí fehér terítőjén, hogy földi köntösbe öltözik a láthatatlan, most csak ünnepi akcentust nyer, csak jobban érezzük, hogy mi is részesek, boldog mellékszereplői vagyunk ennek a drámának. Hogy ez a dráma egyáltalán a jóra, a nagyra, az égbe törő lelkünk drámája is.

A színes processzió pedig mind csak az ő ruhájának az uszálya. Nincsenek ott mások, csak lovagok, az *Oláriszentség lovagjai*, akik mind a modern időkől megújuló katolicizmus hívei – lelki életre és testi halálra, mint *Gral lovagjai* – harangoznak, tömjéneznek, tündökölnék, ágyúznak a testté vált eszme misztériumának. Csak szolgák vannak ott. Mert ezen az ünnepen az is kifejeződik, hogy a király is csak szolga, alázatos, kicsi cselédje az isteni titoknak. Ez az értelme ennek a fényes panorámának. Fény és illat, pompa és ceremónia, minden az ő cselédje. Mindnyájan az ő cselédjei vagyunk. A nők csak azért aggatják fel tüzes függőjüket, gránítzsinű ékköveiket, villámzó briliánsoikat, hogy ancillának ajánlkozzanak a templomban, s a főpapok violaszínű talárja, a bíborosok komoly eleganciája, a hercegek díszkardja, a királyok palástja, jogara és koronája is csak arra való, hogy a harangzene zivatarában, a tömjén fullasztó-édes felhőjében, a porba repüljön azelőtt, akiknek ez a hódolat csak szegénység és fakóság. A diadalmas katolicizmus lovagi tüntetése ez a szent ostyá mellett. Egykor a katakombák forradalmi katolikusai vasperemű üvegokban félénken a mellükön rejtették a szent ostyát, hogy a börtönben, a vesztőhelyen ennek az ostyának életével várják a halált. A szívük fölé, a ruhájuk alá dugták. Ma felmutatjuk. Ez égbe nyújtjuk fel, a fénybe, a szabad levegőbe, hatalmasan. Olyan hatalmasan és ünnepélyesen, mint ahogy az égből kék monstranciája mutatja fel a napot.

*

Kosztolányi Dezső írása először az „Élet” című hetilap 1912. szeptember 15-i számában jelent meg.

GYERMEKEKNEK

Bizonyára sok templomot látál életemben abban a helységben, ahol laksz, vagy ahol megfordultál? De nem csak kívülről, hanem belülről is ismerz egyséket, hiszen valamelyikben nem olyan rég vagy talán pár éve, első ünnepélyes szentelődösödöshöz járultál. Ezekben a templomokban sokmindent felfedezhetsz, ha figyelmes vagy egy picit: padokat és székeket, színes ablakokat és képeket, kis és nagy szobrokat, oltárt és orgonát stb. Most nem sorolom tovább, mert remélem, hogy Te is tudnád folytatni helyetted.

Egy érdekességre hívom fel inkább a figyelmedet az imént említett templomi kellékek kapcsán. Templomlátogatásaim alkalmával feltűnt, hogy egy érdekes embert ábrázoló szobor vagy kép nem hiányozhat a legtöbb templomból. Magas termetű, erős bácsi kissé hajlott hátal áll botal a kezében és a vállán egy gyermek ül. Ki lehet ez az ember ilyen furcsa megjelenésben? Annyi már világos volt az elején, hogy egy szentről lehet szó, aki Isten barátja és valami különleges módon sikerült neki megvalósítani Isten tervét. Különben nem helyezték volna oda, közelebb menve a szoborhoz vagy képhez, a szent Kristóf nevet olvastam mindenütt. E felfedezés késztetett arra, hogy megismerjem közelebbről Kristóf életét, amit most neked le is írok röviden.

Hagyomány szerint a Krisztus utáni harmadik század közepén adta életét Krisztusért. Mielőtt keresztény lett volna, bejárta a világot és magas alkatúval a legnagyobb úrnak akart szolgálni. De bármilyen király udvarába tért be, mindenütt rá kellett jöjjön, hogy nem ott él a legnagyobb úr. Elégedetlenül vándorolt mindig tovább. Egyik alkalommal az ördög csatlakozott hozzá. Ő is szolgálta fogadta Kristófit. Amint tovább bandukoltak így kettesben, egy útszéli

kereszthez értek. Ott meg halálra rémülten az ördög hagyta képnél őt. Kiábrándulva minden gazdájából, leült egy folyó partján és elhatározta, hogy ott marad. Azzal töltötte további idejét, hogy az embereket hátára véve átvitte őket a tulsó partra. Egyszer kunyhója előtt egy kisgyerek kérte meg a szokott szívessegre. Örömmel kapta fel a kis terhet, de a folyó közepén mejd nem elmerült, annyira megnehézedett. És ekkor a gyerek elárulta kilitét mondván: „Én Krisztus vagyok, a világ legnagyobb ura.” Utána már csak neki szolgált minden készségével és hirdette örömmel, hogy Isten szeret minket.

Eddig a szent Kristóf élettörténetéről szóló legenda, s most alkalmazzuk magunkra a szentet ábrázoló templomi kép vagy szobor mondanivalóját: „A keresztény olyan, mint egy hatalmas óriás, nagy erős lába és karja van, éppen úgy, mint Kristófit festik. És ő is olyan terhet hord, amit az egész világ sem, egyetlen császár, király vagy fejedelem sem szeretne egyedül viselni. Ezért minden egyes keresztény neve Christophoros, azaz Krisztushoz, minthogy elfogadja a hitet.” És tegyük hozzá még Luther Márton szavaihoz: a soron következő nyári szünet idején bárhová is vigyen utatok az üdülés során, Isten hív Téged is, hogy rendszeresen betérve az ő házába, közösségben valld meg hitedet és keresd azon alkalmakat, amikor jól tehet másoknak. A Kristófit ábrázoló kis plakett, vagy kép ma sok autóban is látható, hiszen ő az utazók védőszentje, kire július 24-én emlékeznek a templomokban. Kérd imádban az ő közbenjárását, hogy szerencsésen megérkezhess ahová utazol és példájával bátorítson a jóra.

Szeretettel

József atya

FIATALOKNAK

Az évközi 16. vasárnapon olvassuk Szent Márk evangéliumából:

„Az Apostolok visszatértek Jézushoz... (Jézus) így szólt hozzájuk: Gyerek velem külön valamilyen csendes helyre és pihenetek egy kicsit!” Mk 6,30-34

A nyári vakáció kellős közepén felolvasott evangéliumi rész mintha csak azt kérdezné tőlük: Jól telnek a nyári szünet napjai?

A sportot ismerő, szerető ember tudja még a játékban is, legyen az hivatásos vagy amatőrmeccs, van szünet, félédő, térfélcseré... A szünet perceit teljes egészében felhasználva, a játékosok, az edzők és a gyűrók célja azonos, testileg, lelkileg, taktikailag felrészlőni. „Lélegzetvételnyi” ugyan csak a megszakítás, de a siker, a győzelem szempontjából döntő jelentőségű lehet.

Jézus felszólítja apostolait, gyereket, pihenjenek! Látja elcsigázott az arcukat, poros úti ruhájukat. Rájuk fért a pihenés, kikapcsolódás...

Pihenni, lazítani, végre időt szakítani egy kicsit „az édes semmittevésre”, ki nem vágyakozik, sóvárog ezután?

De néha úgy tűnik, nehéz lemondani arról, hogy valami „fontosat” csináljunk a megérdemelt pihenés alatt is... Mert csendben lenni, megnyugodni, igazán, „lekiismeretfurdalás” nélkül – azt meg kell tanulni... Mert még a lazítás közben is az cseng meg a fülünkben, amit éveken át szüleinktől, nevelőinktől hallottunk: Ne lazsálj! Tanulj, dolgozz, mert aki megáll, az lemarad! Bölcs jó tanácsok ezek, nem kétséges, de ugyanilyen fontos, életformáló, a jó eredmény, a „győzelem” szempontjából sorsdöntő lehet ez is: „Élj egészségesen! Pihenj, töltődj fel testileg-lelkileg!”

Valószínű él bennünk egy mély, mármár azt mondhatnánk tudatalati félelem: csak annyik vagyunk, csak annyit érünk, amennyit teljesítünk. Teljesítmény, rekordok, mindenben a legjobbnak lenni, és ezért mindent feláldozni, még káros is lehet.

Jézus pihenésre hívó szava ezt a félelmet akarja feloldani a tanítványokban - s bennünk is. Arra tanít, a pihenés, a csend ugyanolyan része életünknek, a „végső siker” érdekében, mint a szorgalmas munka...

Egy bölcs ember valamikor ezt így foglalta össze: Isten figyel rám s megáll, ha dolgozom, és szeret akkor is, ha nyugodva őt dicsérem. (szabadon Tagore)

Kellemes vakációt!

Pál atya

A Magyar Gimnázium tovább él

Hosszú aggodás után már teljesen biztos, hogy a kft. megalakulásával, amely az Európai Magyar Gimnázium új fenntartó testülete, ennek a különleges iskolának a léte és további fennmaradása szilárd alapokra helyeződött. Az iskola 1958-tól az 1989-es határyitástig magyar menekült családok gyermekeinek adott otthont. Az Európai Magyar Gimnázium azt a lehetőséget biztosítja a világ minden tájáról nálunk tanuló diákjainak, hogy ez az oktatási intézmény ne csak a tanulás idejére legyen összefogó erő, hanem a szabadidő eltöltésére is nyújtson lehetőséget.

Nemzetközi iskola Bajorországban; Diákjainkat a bajor tanterv szerint tanítjuk két nyelven: magyarul és németül. Tanulmányaik végeztével olyan érettségi vizsgát tehetnek, amely nemcsak a német egyetemre biztosítja felvételüket. A különböző országokból és iskolarendszerekből érkező diákok anyanyelvi magyar valamint anyanyelvi német tanárok és nevelők munkájának köszönhetően megfelelelnek a bajor tanterv követelményeinek. A német és a magyar nyelv tanítása e két tantárgyra korlátozódik. A diákok más tantárgyakat is két nyelven tanulnak. A két nyelvség idővel természetes lesz a diákok számára, amihez természetesen az internátusi együttélés is hozzájárul. Ez a nyelvtanulás gyakorlati része. A megfelelő évfolyamokon bajor tanterv szerint angolt, franciát és latint tanítunk. Magasabb angol nyelvi ismerettel rendelkező diákjaink külön tanfolyamon vesznek részt, amin felkészülnek a Cambridge-nyelvvizsgára. Így tehát az érettségi bizonyítvány mellett angol nyelvből kiegészítő képesítést is szereznek.

Az internátus mint lehetőség; A felzárkóztató tanfolyamok, a tanítás vagy egyszerűen a délutáni szabadidő után a tanulók stúdióba mennek, ahol pedagógusok felügyelete mellett elkészítik a házi feladataikat. Több olyan tanuló, aki szokványos iskolatípusban nem állta meg a helyét, az iskola és az internátus együttműködésének köszönhetően sikeresen jutott előre. A tanítási órán kívüli interkulturális tanulás lehetősége által, a festői környezetben fekvő kastli Európai-Magyar Gimnáziumban európai találkozási helye fejlődött.

Legfőbb cél az érettségi; Mint minden más bajor gimnáziumban, a mi diákjaink is fő- és alapkurszusokat látogatnak. A tanulók ebben a tanévben is állami bizottság előtt érettségiztek németből, magyarból, angolból, franciából, biológiából és katolikus hittanból magasabb szinten, valamint hat alaptantárgyból és 13 lehetőség közül. Éveken át sikerült olyan eredményeket elérni, amelyek a bajor magániskolák érettségi átlagának megfelelelnek vagy azokat felülműlják. Mivel az állami gimnáziumoktól eltérően az évi teljesítmények nem számítanak bele az érettségi átlagba, az érettségi vizsga napjára a tanárok és diákok alaposan készülnek. Gyakran a szakmai mellett a lelki felkészítés hozzájárul a magasabb pontszám eléréséhez, amely az egyetemi felvételihez föltétlenül szükséges.

Az Európai-Magyar Gimnázium gyakorló iskola; Magyarországi tanárjelöltek már néhány éve nálunk végzik pedagógiai gyakorlatukat. Az Európai-Magyar Gimnázium eképpen járul hozzá a magyar tanárképzéshez. A pro-

jektet a Robert Bosch Alapítvány támogatja. A tanárjelöltek megismernek új tanítási módszereket, próbatanítást végeznek és gazdagítják bentlakásos iskolánkat. A fiatal pedagógusok nagy lendületével támogatják a diákokat az internátusban, segítenek a kezdetei nehézségekben, ellenőrzik a házi feladatokat. Éppen fiataláguk miatt élvezhetik a diákok bizalmát.

Iskolánk különös érdeme, hogy az ifjak jövőd európai emberré nevelésével hozzájárul Európa országainak egyesítéséhez.

Keller Mirkó, igazgató

A fatimai gyerekek rövid életrajza

Lucia de Jesus 1907-ben született, 1921-ben belépett a Dorottya Nővérek rendjébe. 1948-ban belépett a coimbrai karmelita kolostorba. 1949-ben tette le ünnepélyes fogadalmait. Több alkalommal ellátogatott Fatimába, legutóbb 1982-ben, 1991-ben és most is, II. János Pál pápa fatimai tartózkodása során.

Francisco Marto 1908-ben született és 1919-ben halt meg a szülői házban. Rendkívül érzékeny és elméledő gyermek volt, lelkeségét az Úr Jézus vigasztalására szentelte.

Jácinta Marto 1910-ben született, 1920-ban kórházban halt meg hosszú és fájdalmas betegség után, szenvedéseit a bűnösök megtéréséért, a világ békéjéért és a pápáért ajánlotta fel.

A Szűzanya 1917. május 13-án jelent meg a három gyermeknek először: Lucia 10 éves, unokatestvérei, Francisco és Jácinta 9 és 7 éves volt ekkor. Kis nyájukat legeltették Cova da Ira, a mai Fatima környékén. Délben szokásuk szerint elimádkozták a rózsafüzért, majd pedig játékba kezdtek: kódarabokból házat építettek azon a helyen, ahol ma a bazilika áll. Egyszer csak nagy fényességet láttak és egy örökzöld tölgyfa

A három látnok

fölkött megpillantottak egy „napnál is fényesebben tündöklő Hölgyet”, aki fehér rózsafüzért tartott kezében. A Hölgy azt mondta a gyermekeknek, hogy imádkozzanak sokat és öt hónapon keresztül térjenek vissza mindig ugyanazon a napon, 13-án és ugyanabban az órában. Az utolsó jelenés 1917. október 13-án már 70 ezer ember jelenlétében került sor.

A 11 és 10 éves korában elhunyt Francisco és Jácinta boldoggá avatási eljárása 1952-ben kezdődött meg. II. János Pál pápa 1989. május 13-án tiszteletreméltónak nyilvánította őket. 2000. május 13-án pedig Fatimában boldoggá avatta a két pásztorgyermeket. VR/MK

Köszönjük, ha megújítja az Életünk előfizetését!

Nyár

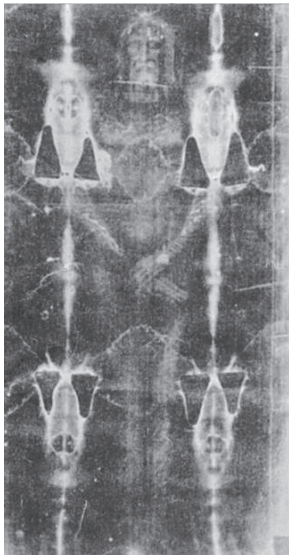
Nyár.	Kert.	Csönd.	Dél.
Ég.	Föld.	Fák.	Szél.
Méh	döng.	Gyík	vár.
Pók	ring.	Légy	száll.
Jó	itt.	Nincs	más,
csak	a	kis	ház.
Kint	csönd	és	fény.
Bent	te	meg	én.

Szabó Lőrinc (1900-1957)

VÍZ LÁSZLÓ: Budapest

A MEGVÁLTÁS DOKUMENTUMA

A húsvéti ünnepekörben különösen is, de tulajdonképpen az egész esztendőben a megváltásunkért szenvedő, majd a feltámadásban megdicsőült Jézus áll a keresztény hívek imáinak, elmélkedéseinek és ájtatosságainak középpontjában: minden péntek a Golgotára, minden vasárnap a feltámadás után immár üres sírra emlékeztet bennünket. Mi sem természetesebb. Jézus szenvedése adja meg bűneink árát az Atyának, ez a szenvedés nyitja meg számunkra az üdvösség kapuját és teszi Jézus egész tanítását

A frontális oldal fénykép-negatívja

evangéliummá, „jó hírré.” A Megváltó szenvedése és feltámadása a világtörténelem legfontosabb, központi eseménye.

Szívet melegítő gondolat – és egyben minden idők legdöbbenetesebb szenzációja –, hogy a „hítre képes” keresztények ennek az eseménysorozatnak minden bizonyonnyal hiteles dokumentumával rendelkeznek. Ez a relikvia a Keresztelő Szent Jánosról elnevezett torinói szikes-egyházban őrzött halotti lepel.

A lenvászón kendő

A Kr. u. 1. századig visszanyúló hagyomány és a legmodernebb eszközökkel folytatott kutatások alapján ez az a lenvászón kendő, amelybe Urunk halott, nagypéntek délutánján a keresztről leemelt testét betakarták és eltemették. A temetési kendő egy 436 cm hosszú és 110 cm széles, sárgásra öregedett, egykor fehér szőtt anyag, amelyen – sötét szalma színű, elmosódott foltok formájában – egy keresztre feszítéssel kivégzett mezítelen férfi holttestének elülső oldali (frontális) és hátoldali (dorzális) lenyomatyszerű képmása látható. A Képmásban mindenki azonnal a halott Jézust ismeri fel, bizonyosságul annak, hogy a századok folyamán milyen ellenállhatatlan hatást gyakorolt ez az „ősminta” az egész nyugati és keleti ikonográfiára, amelyen mindannyian nevelődünk. A hullamerevség tipikus jegyeit mutató test megdöbbenő részletességgel magán viseli az evangéliumokból jól ismert szenvedéstörténet valamennyi véres nyomát. Tudós antropológusok még azt is megállapították, hogy a „lepel emberének” arberendezése semita jellegű, kora 30-35 év, testmagassága 175-180 cm, súlya 75-80 kg volt.

Írásos emlékek alapján – ha hézagosan is –, de rekonstruálni lehet a relikvia

történelmi útját: Jeruzsálem – a kisázsiai Edessza – Konstantinápoly – a franciaországi Sirey, majd Chambéry – végül Torinó, ahol 1578-tól őrzik.

Az írásos emlékeken kívül az úgynevezett „pollen-analízis” is bizonyítja, hogy a lepel valóban megjárta ezt az utat: a rostok közül vett pormintákban kimutatták az egymástól távol lévő földrajzi helyeken tenyésző számos növény virágorát.

Megtalálták a képmás szeméin a halott temetése alkalmából a szemére helyezett pénzdarabok köriratának azonosítására alkalmas négy betűjét (UCAI) és domborzatának egyéb töredékeit. Megállapították, hogy a temetésnél használt pénz a Kr.u. 29-től 32-ig terjedő időszakban vert leptón nevű készpénz volt.

John Jackson amerikai fizikus képanalizátor segítségével ellátott számítógépre táplálta a soronként kicsiny kockákra bontott kép sötétségének (illetve világosságának) fokozatait a neki adott matematikai értékek alapján, aminek az lett az eredménye, hogy a monitoron a „lepel emberének” három dimenziós képe jelent meg! Fényes bizonyítékul annak, hogy a képmás egy három dimenziós test – nem tudni milyen módon ható – jelenlétében és közreműködésével jött létre. Megcáfolva ezzel a képmás keletkezésére vonatkozóan megfogalmazott „festés-elméletet”, valamint a halott testén jelenlévő anyagok (urea, ammóniák, áloó- és olivaoaj) hatását feltételező „vaporográfia-elméletet” is.

A képmás keletkezése

A leplen látható képmás keletkezésének a mai napig nincs elfogadható magyarázata. Sem a szindonológia kutatói, sem független fizikusok vagy biológusok nem ismernek a tudomány mai állása szerint olyan természetes folyamatot vagy mesterséges eljárást, amellyel a képmás tulajdonságaival bíró „folt együtttest” lehetne egy lenvászón anyagon létrehozni. Ez tehát az igazi talány: hogyan keletkezett a „lepel emberének” képmása?

Az elszíneződött lenrostokról megállapították, hogy sugárzó hő okozta égésnyomoknak látszanak. Az égésnyomok mélységéből, továbbá a test és a lenvászón feltételezett távolságából következtetni lehet az elszíneződést okozó energia nagyságára, amelynek a háromdimenziós testből kellett kiindulnia. Szabad-e, lehet-e feltételezni, hogy a „lepel emberének” teste sugározta ki ezt az energiát? Mikor? Miért? Hogyan? Miféle eseménnyel összefüggésben?

A „lepel embere”

A másik talány: ki a „lepel embere”? A relikvia hitelességét vallók szerint Jézus, a képmás pedig a természet rendjét meghaladó dicsőséges feltámadásának, illetve az ezzel járó hő- és fényjelenségek nyomai. Egészen pontosan a halott állapot utolsó másodperc-töredékének emléke, amikor a holttest még a hullamerevség görcsében fekszik, de átjárja már és sugárzik belőle a feltámadást létrehozó isteni erő, mely Jézus emberi testét az evangéliumokból leírt „a megdicsőült” testté alakította át.

A torinói halotti lepel hitelessége mellett szól az a tény is, hogy Jézus egész szenvedéstörténete jelen van – sokszor még az ikonográfiában másfélezer év

Rekviem a Tiszáért, avagy a bűn manifesztációja

Az alább következő elgondolkodtató eszmefutatót a Kolozsvarott megjelenő Katolikus hetilap, a Vasárnap, április 23-án megjelenő számából idézzük. Írója dr. Újházi András, a piliscsabai Ward Maria általános iskola és gimnázium igazgatója.

Heteken át figyeitük a Tiszáról érkező híreket. Szívszorogató képek: döglött vagy vergődő halak, elcsukló hangú halászok, cinikus bányatulajdonosok. Pár hét elteltével szentmise a Tisza partján az újjáteremtésért. Senki sem tudja mi lesz ezután. Mennyi időbe telik, mennyibe kerül. Az ország lassan ocsúdik a sokkból. Talán az Unió is ráébred, itt nem elég az európaiság szósza, tenni kell. Én is minden osztályban elmagyarázom kémiaórára a mérgezés menetét, hatásait, és azt az eljárást, amelyet felhasználtak a ciánt. A máskor kicsit fátyolos szemek ezúttal tágira nyitva csüngenek rajtam. Kérdések és ítéletek. Amolyan kamaszos végteleketben. Ilyen kiélezett helyzetben jól működnek az erkölcsi reflexek.

Mégis hiányérzetem van. Beszélnek felelősökről, beszélnek a károk elhárításánál kihagyott lehetőségekről, újratelepítésről, környezetvédelemről, törvényekről, szabályokról, de egyről nem: a mindezek mélyén meghúzódó emberi

során következetesen ábrázolt részleteket is helyesbítve – a „lepel emberének” képmásán. Kezdve az Annás főpap szolgálójától kapott első brutális arculcsapástól, a Pilátus által elrendelt megkorbácsoláson és a töviskoronázáson keresztül, a keresztút, a keresztrefeszítés, a haláltusa és a lándzsaszúrás sebéig. A

A lepel arcának fotó negatívja.

lepel képmásának látványa és az evangéliumi szenvedéstörténet kölcsönösen igazolják egymást.

Egyes esetekben a lepel „adatai” pontosabbak: a kéz átszőgezése nem a tenyeren, hanem a csuklón kereszttül történt; a töviskorona nem koszorú volt, hanem a tüskés ágak egész fejet beborító szővevénye.

(Folytatás a következő számban.)

Mikor látható a torinói „Halotti lepel”?

A Szentatya kívánságára ismét kiállítják a Szent leplet Torinóban augusztus 12. és október 22. között. Naponta reggel 7 órától este 10-ig lesz látható. Hárommillió zarándok érkezésére számítanak.

VR/MK

bűnről. Mert ami a Tiszával történt, nem egyszerűen ipari baleset. A túlhajtott ipar mélyén meghúzódó bűn manifesztációja, amelynek szenvedője a természet. Isten teremtett világa.

Nem véletlen, hogy a mérgező pont egy aranybányából szabadult el. Az arany a földi gazdagság jelképe. Kincs, amelyet itt a földön gyűjtenek. A mammon, akit lehet szolgálni. De szabad-e? Tehát az emberi kapzsikaság jelképe. Mert kapzsik vagyunk, amikor konkrétan vagy képletesen aranyra vágyunk. Kapzsik vagyunk, amikor csak a kényelmünk, a szórakozásunk, a fogyasztás bővületének érdekében a világ javaiból többet használunk el, mint amennyire szükségünk van. Kapzsik vagyunk, amikor hatalmas készleteket halmozunk fel, mert nem bízunk a gondviselésben, közben mások éhen halnak. Kevélyek vagyunk, amikor azt hisszük, hogy technikai civilizációkkal minden bajt megoldunk.

Valóban sok gondra találunk megoldást. E közben nem okoztunk még nagyobb kárt?

- Ma már sokkal kisebb a csecsemő-halandóság születés után. És születés előtt, amikor nem kívánjuk a gyermekét?

- Ma már sokkal tovább élhetünk. Szeretotthonokban?

- Ma már sokkal több a szabad időnk. Tudunk vele mit kezdeni? Tele vannak aluljáróink, bevásárló központjaink céltalan, lötyögő fiatalokkal.

- Ma már nem kell legtöbbünknek komoly fizikai munkát végezniük. Meg is nézhetjük fizikai állapotunkat!

- Ma már csak környezetkímélő termékeket vásárolunk. A környezet még is egyre szennyezettebb.

Míntha minden a visszajára fordulna. Míntha átok ülne az emberiségen! Igen, a bűn átka. „A föld átkozott lesz miattad. Fáradással szerzed meg rajta táplálékodat életed minden napján. Töviset és botorjánt terem számodra. A mező füvét kell enned. Arcod verejtékével eszed kenyeredet” (Ter 3,17-19). Hiába a sok technikai szenzáció, a fáradtság, a verejték megspórolása, a tövis és botorjánt ott lapul mindennek mélyén. Olykor munkanélküliség, gazdasági válság, tözsdekrach, máskor környezeti katasztrófa képében. Ha megnézzük, az emberiség a civilizációval nem lett a lelke mélyén boldogabb. Soha annyi boldogtalan ember nem élt a földön, mint most. Soha annyi viszály nem volt a földön, mint most. A kényelmünkben, szabad időnkben felszabaduló energiánkat nem a szeretetre fordítjuk.

Bármilyen nehéz beismerni, bármilyen kegyetlen a tény, a gazdaság, a fejlődés legnagyobb hajtóereje az ember kapzsikasága. Így lesz a természet szépségét firtató tudomány termelőerővé, így lesz az emberek sorsát jobbítani akaró felfedezésekből őket még mélyebbre sodró technikai csoda. A mérgezés nem akkor következik be, amikor a gyenge gát átszakadt a cianós víz nyomása alatt. A mérgező már sokkal régebből halmozódik, és belső gátjaink is sokkal gyengébbek. Ez most botrányos volt, mint amikor rajtakapták a bűnös aszszonyt. Ideje lenne a világnak teljes mélységében szembenéznie ezekkel a tényekkel, mint tették ezt Jézus szavára azok farizeusok, akik a botrány után némán, lehajtott fejjel elkullogtak. ■

A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy rövidítsen a beküldött kéziratokon.

Anyanyelvünk megtartása idegenben

A Szent István Művelődési Ház Hősök napi pályázatának művei közül a 17 éves *Soltész Krisztina* díjnyertes írását közöljük. Kiegészítésül annyit, hogy írója *Torontóban (Kanada)* született és a *Helikon Gimnázium* tanulója. Bár még diák, de máris sokan tanulhatnak tőle. Anyanyelvünk szeretetét mindenképpen.

Miként tudjuk magyarságunkat és anyanyelvünket a legjobban megtartani.

Nemcsak az a hős, akinek emlékművet állítanak, hanem az is, aki Magyarországtól 7000 km távolságban is megtartja magyarságát, ápolja anyanyelvét és azt gyermekeinek is átadja. „Az idő szárnyon jár, soha semmit sem vár”. (Zrínyi Miklós)

Az elmúlt néhány év óta az Internet a legújabb eszköze azoknak, akik magyarságukat és anyanyelvüket kívánják megtartani.

Azok, akik magyar nyelvterületen születtek és éltek rövidebb, hosszabb ideig, némi előnyt élveznek azokkal szemben, akik nem mondhatják el ezt magukról. Ahogyan a technika fejlődik, úgy változik a magyar nyelv is, és ezt csak azok tudják, akik gyakran látogatnak Magyarországra és beszélnek az ott élőkkel. Akiknek nincs erre lehetőségük, azok olvashatnak friss, ott nyomtatott könyveket, újságokat.

Azok, akik kívándorolnak és jó az angol tudásuk, gyakran beolvadnak, ha nincs elég szeretet bennük magyarságuk iránt.

Akik nem elég jól beszélnek az angol nyelvet, azok közül többen őrzik meg magyarságukat, mert rá vannak kényesülve a magyar nyelv használatára.

Vannak olyanok, kiknek intelligenciája olyan magas, vagy magyarsága oly erős, hogy semmilyen körülmények között nem hajlandók feladni anyanyelvüket, annak szeretetét, és sokat tesznek azért, hogy az fejlődjék. Miként érhető ez el? Mi kell hozzá?

Összetartozás. Akikben a magyarság megtartására akarat van, tartsanak össze. Minél több időt kell együtt tölteni. Alkalmassá erre a sport, kultúra, irodalmi körök, vetélkedők, egymás segítése a megélhetésben, magyarok szolgáltatásainak igénybe vétele.

Ahol elég nagy az összetartás, már vannak, vagy lehetnek magyar óvodák, magyar elemi iskolák, középiskolák, sőt egyetemi szintű előadások is, ahol lehet a következő generációt magyar nyelvre tanítani.

Nyelvhasználat. Ahol lehet használjuk szép magyar nyelvünket, a családon belül, és minden helyen, ahol ezzel nem zavarunk mást.

Ha hallunk szép magyar vonatkozású zenét, rádió vagy TV műsort, vegyük fel, hívjuk meg barátainkat, ismerőseinket, és élvezzük újra azt a kulturális eseményt.

Fizessünk elől minél több olyan újságra, ahol igényesebb szép magyar nyelven írnak. Kiolvassák után juttassuk el másoknak, kluboknak, öregotthonoknak, iskoláknak, stb.

Az Internet olyan, mint a zene: nem ismer határokat. Jó lehetőséget ad arra, hogy az egész világon élő magyarság egymással kapcsolatot tartson.

Ha csak kicsi is a magyarság lánnya, lobogó fáklyává válhat.

„Nyelvében él a nemzet”. Szép magyar nyelvünket megtartani és ápolni Széchenyi idejében sem volt könnyű, ma sem az, de erős akaratral az említett új és régi lehetőségek kihasználásával lehetséges és szükséges. ■

(Kanadai Magyarság)

KÖLTŐK A NYÁRRÓL

Nyár

*Aranyos lapály, golyahír,
áramló könnyűségű rét,
ezüst derével ráz, a nyár
egy szellőcskét és leng az ég.*

*Jön a darázs, jön, megszogol,
dörmög s a vadrózsára száll.
A mérges rózsza meghajol -
vörös, de karcsú még a nyár.*

*Am egyre több lágy buggyanás.
Vérbő eper a homokon,
bóbiskol, zizzen a kalász.
Vihar gubbaszt a lombokon.*

*Íly gyorsan betelik nyarom!
Órdögsekéren jár a szél -
csattan a menny és megvillan
Kék tünde fényfel főnn a tél.*

József Attila (1905-1937)

Nyár

*Ki tavaszát el nem fecsélte
Gyümölcsöző leszen nyara,
S mire amit vetett, megéri,
Learathatja mind maga.*

*Az élet és a természet egyképp
Bevált sok dús igéretet.
Virágból lesz gyümölcs a fákon,
S ábrándokból lesz férfútt.*

*A fészeképzési gondot
Majd kárpótolja víg csaldát.
Ki ifjan gyűjtött lelki kincset,
Élvezni fogja kamatát.*

*De akinek életvetését
Megcsípte dér, elverte jég,
S gyümölcsfájáról életnek
Hullatja bőven fergesét:*

*Kinek szívét, mint puszta tarlót
A nap kopárrá égeti:
A szép nyár ragyogó egével
Csak lassú fonyadás neki.*

Reviczky Gyula (1855-1889)

Alföld

*A gyorsvonat az alföldön fut át,
s az utasok a zörgő ablakokból
bámulva nézik, mint egy új csudát.*

*Egy nádkúp, egy kút tűnik föl csak olykor,
itt-ott egy árva, tikkadni kuzal.
A búza habja szikrárt hánnya mormol...*

*Kék, sárga színben ég a hevülő föld,
egy ócska, kis síp álmosan luhog,
és nincs a rónán sehoh üdítő zöld.*

*Fáradtan álldogálnak a juhok,
a délibáb poros mezőn suhanva
kóddé fakul, és eltűnik utóbb...*

*Alszik a törpe tengeri, a tarló,
a zöld mocsár teng, távol belé ugat,
a sátorfa mellett álmodik az alvó.*

*Ez itt kelet. Hiába küzd nyugat,
E vérvirágos föld ma is a régi,
az ősök itt kinyújtják karjukat...*

S a föld is Ázsiáról álmodik.

Kosztolányi Dezső (1885-1936)

Bodzafa

*Ismerős volt, már majdnem ember,
a Sarki telken az a nagy bodzafa,
Már majdnem barát. Tán tiz is lehet
Esztejeje, hogy, munkába menet,
Naponta láttam: az autóbusz ott
Állt meg előtte, és ami jutott
Várás, szabad perc, nézelődni, azt
Ábíszelgettük. Tavasszal paraszt
Ruhát öltött, szép nagyvirágosat,
Nyáron, mint én, örült, hogy sít a
Ősszel, mikor bogoyó értek, a [nap,
Madaraknak lett rakott asztala
S télen Raguzáról kérdezgetett.*

*Bölcs fa volt, szent; dús lombja, levele,
Mint senki másnak; isten üzent vele,
S amit mondott, illat volt s költemény.
Egy nap kivágták. Most az üzenet
A hiány. Az, hogy nincs ott a
helyén!*

Szabó Lőrinc (1900-1957)

Nyári délután

*Cseveg az olló. Néne
nyesi a pásztiót,
s megáll. Hátulról nézve
is látni, ástítot.*

*Rádió nyüzsgő. Szárnyak
dongnak az üvegen
s a szellők táncot járnak
a puha füveken.*

*Az idő semmit játszik,
langy lócsa most, megállt.
Hogy elleng, abból látszik,
hogy remeg a virág.*

*Én sem tudom már régen,
alszom? vagy dolgozom?
Megerít feleségem
szép fehér abroszon.*

*Az eget is e tájon
vászonzfény lepi el
s csillog, mert üvegtálon
ül, a földi eper.*

*Boldog vagyok. A kedves
mellettem varrogat
s hallgatjuk, amint elmegy
egy vén tehervonat.*

József Attila (1905-1937)

Mikor a nap süt...

*Mikor a nap süt az égen,
Kigyó jár a zöld levélen.
És irigyen sziszeg alatt;
Bűg fölötte a vadgalamb.*

*Mikor nyári nap süt rátok:
Szedjétek meg a virágot,
S élvezzétek - nem gondolva
Se tövisre, se kigyóra...*

*Elmegy a nap - melegevel,
Megjön a hűs őszi éjjel;
Kigyó nem lesz a virágon,
De galamb se szól az ágon...!*

Vajda János (1827-1897)

Kánikula

*A kardvirágok hegye véres,
gyors pengéjén szemembe vág.
Miféle forrón ömlő vér ez?
véres lesz tőlem a világ.*

*Mi között e vad tüközethez?
Sóitén izzó alkohol,
elomlik, máglyát, tüzet tervez
az ég, a légies pokol.*

*A fák között, a fű tövében
árnyékok mérges füstje száll.
Konok, kegyetlen szenvedéllyel
gyilkol és gyujtogat a nyár.*

Pilinszky János 1921-1981)

Búzavirág

*Egyhangú zöld, unalmas a világ,
- csattanj, pipacs, rikoltis veres virág!
A gyermeket, az ifjút csalogasd,
hirdesd a zászlós, lobogós tavaszt!*

*Voltár virágom, szeretlek ma is,
de van a földnek más virága is,
aki nem verseng, aki nem kiált:
mely színnel izzó, kék búzavirág.*

*Halk földi csillag. Mint edzett acél,
nyárról, kaszáról, kenyérről beszél.
Nem lobog lánggal, vérel nem virit,
munkára hí és türelemre int.*

*Mikor fonják az élet-koronát:
az ért kalászkok fényes aranyát
acélos szárad köti, mint a dac
s éppúgy díszíti, akár a pipacs.*

*Vér a pipacs. - A VEREJTÉK: TE
VAGY.*

*Te vagy a könny, a szent öröm te vagy -
te vagy a bánat és a béke szép
csillagvirága. Mennyországi, kék...*

Erdélyi József (1897-1978)

Elsők között a sorban!

Az idei „Európa Nap” ünnepét a bajor fővárosban május 11-én tartották meg. A Városház előtti „Marienplatz”-térén összegyűlt közönség előtt *Püspök László* müncheni magyar főkonzul tartott beszédet. Ebből idézünk néhány gondolatot.

Középeurópában s benne hazánkban visszafordíthatatlan folyamatok zajlanak, annak ellenére, térségünk országainak egyelőre nem sikerült csatlakozniuk az Európa Unióhoz – mondotta a főkonzul. Közép-Európában lezárult az átmeneti időszak. Magyarország nem „posztkommunista” ország. Sikerült a politikai és gazdasági alapokat megteremteni, azok működnek. Az alkotmányosság újra az európai hagyományokon nyugszik, a politikai rendszer stabil.

Nem kell attól tartani, hogy az Európai Unió felhígul, gyengébb lesz a kibővítés után, sőt a leendő tagországok csatlakozására nagyon is szükség van az Európai Unió hatékonyabbá és demokratikusabbá tétele érdekében. Ez az Európa nyerheti csak vissza a globalizáció folyamatában a XX. századra elvesztett világéllóvas szerepét dinamizmusban, jólétben, követendő értékrend felmutatásában. Ma már senki sem akar egyformára gyúrt, központosított európai superállamot – mondta *Romano Prodi*, az Európai Bizottság elnöke.

Ebben az Euróában ott a helyünk, és az Európai Unió bővítési folyamata olyan helyzetben van, amikor már nem lehet sokáig halogatni az első tagjelölt államok csatlakozási idejének kiűzését. Persze kell forgatókönyv, a megszabott kritériumok pedig mindenkire egyformán vonatkoznak, ám a megítélés egyénileg történjen. Mi magyarok és Önök németek és bajorok úgy látjuk, - fejezte be beszédét *Püspök László* főkonzul – hogy az egyesült kontinens további bővítése már visszafordíthatatlan folyamat. Magyarországot célja, hogy az első csatlakozók között legyen, s erre minden esélyünk megvan. ■

A svéd Elisabeth Hasselblad boldoggá avatása

A svédországi közszolgálati televízió mindkét csatornája április 9-én, vasárnap élőben közvetítette a római boldoggá avatás háromórás szertartását, hosszas bevezető magyarázattal és lelkes kísérel szöveggel. A teljes műsort hétfőn is megismételték. Becslések szerint 9 millió személy követte a lutheránus és a meglehetősen szekularizált Svédországban a rendkívüli eseményt, amely során II. János Pál pápa boldogok sorába iktatta a lutheránus családban született és katolikus hitre tért, 1957-ben elhunyt *Maria Elisabeth Hasselbladot*, az ősi Szent Brigitta rend újjászervezőjét. A sajtó, a rádió és a televízió már hetek óta hirdette a szertartás közvetítését. Nagy volt tehát az érdeklődés a svédek körében. Svédország egyébként nem bővelkedik szentekben: utoljára 1931-ben avatták szentté a svéd katolikus *Brigittát*. Nagy büszkeséggel töltötte el a svédek Boldog Elisabeth Hasselbladnak a Szent Péter-bazilika homlokzatára kifüggesztett képmása. A szertartáson a svéd kormányt *Ingela Thalen* miniszter, az állami és szentszéki nagykövet, számos más közéleti személyiség és Elisabeth Hasselblad szülőfalujának polgármestere képviselte. A hétfői svéd újságok is hosszasan beszámoltak az eseményről és nagy teret szenteltek honfitársuk, Boldog Hasselblad személyének, aki oly sokat fáradozott a keresztyények, lutheránusok és katolikusok egységének megteremtéséért. VR/MK

BORBÁNDI GYULA:

A NYUGATI MAGYAROK LEHETŐSÉGEI, ESÉLYEI, FELADATAI*

A nyugati magyarság, a volt emigráció lehetőségei és esélyei ma szűkebbek és szerényebbek, mint voltak a kommunizmus évtizedeiben. Magyarországnak a szovjet megszállástól történt felszabadulásával és független, önálló, parlamentáris demokráciává történt átalakulásával gyérültek a nyugati világban létrejött magyar tömbök és szöványok politikai feladatai, korábbi tennivalói és szerepvállalásai. Képviseleti jogot igényelhetnek ugyan maguknak, de ezt sehol sem ismernék el, mi több, komolyan sem vennék. Magyarországot törvényesen megválasztott személyek és testületek képviselik külföldi hatóságoknál, nemzetközi szervezeteknél és intézményeknél. Nincs tehát lehetőség és szükség emigránsok közvetítő és kapcsolatteremtő tevékenységére. Magyarországnak mindenhol a világban van illetékes és hiteles diplomáciai képviselője. Nyugati magyarok közreműködésére csupán a szomszédos államok magyar nemzetiségű polgárai és közösségei érdekében van lehetőség és esély. Ez államok kormányzati, diplomáciai és civil társadalmi szerveire a magyarok ugyanis nem számíthatnak, hiszen azok nem igen vállalják nemzetközi fórumokon a magyar nemzetiségi érdekek képviselését és védelmét. E feladat elvégzése nagyrészt továbbra is nyugati magyarokra hárul.

Sajnos, a rendszerváltás után tíz

Az esseni hívek szentévi búcsúja

Ebben az évben május 28-án volt az esseni püspökség szentévi búcsúja, amelyen az egyházmegye minden plébániája és minden nem német nyelvű lelkész részét vett. A viharos idő ellenére is sok zarándok érkezett, akik a város négy pontján felállított kapun, – amelyek a város történelmi határát kívánták jelképezni – vonulhattak át és ahol korabeli szokás szerint kenyérrrel, sóval fogadták őket. Mi nem voltunk sokan és a rossz idő miatt a rövidebb utat választottuk, de annál nagyobb volt az örömünk, hogy együtt imádkozhattunk, énekelhettünk. A dómban körmenetben haladtunk el az erre az alkalomra középbe helyezett *Goldene Madonna*, a város ezeres máriaszobra előtt, amelynek hitünk spontán megnyilvánulásaként bemutatuk a magyar zászlót tiszteletadási jel kíséretében. Innen mentünk a dóm előtti térre, ahol zarándokcsoportok vonultak az oltár elé a kereszttel, feltámadást hirdető húsvéti gyertyával és az *echternachi* evangéliumos könyvvel, amely szinte egyidős a máriaszoborral. A három jelkép Jézus Krisztusra vonatkozik, mint a fiát a hívek felé mutató esseni Istenanya jótanácsa is: Tegyétek meg, amit mond. Ebben a szellemben tartotta dr. *Hubert Luthé*, egyházmegyei püspök is az ünnepi prédikációját: *életünk központja most és mindörökké Krisztus kell, hogy legyen.* A dóm leánykórusa énekel és többféle zenés előadásnak is hallgatói voltunk. Két magyarruhás fiatal, *Szanniszló Szilvia* és *Tatár Zsolt* képviselt bennünket a „Gabenbereitung” alatt, tevékenységüket úgy értelmezték, hogy közösségünkért mondanak ott imát. Köszönet illeti a karitatív „MAKK” asszonyokat, akik szép számban részt vettek és kis „imbiszre” várták a zarándokokat. *Lukács József* atya pedig Kölnből jött el, hogy ne legyünk pásztor nélkül Márk atya távollétében.

Szanniszló Krisztina

ével sem lehet a haza és a nemzet nyugati szöványai közötti viszonyt minden tekintetben rendezetnek és megnyugtatónak nevezni. Konfliktusokra, hála Istennek, nem került és remélhetőleg nem is kerül sor. A viszony mindenképpen békés. De némely jelekből ítélve, a nemzetrészek egymásratalálását és együttműködését nem mondhatjuk kilégítőnek. A magyarázatot illetően a hazaiak tartózkodóbbak, szűkszavúbbak és tapintatosabbak, mint a kintiek, akik olykor eléggé nyers fogalmazásban és nyíltan mondják el panaszait, elégedetlenségük vagy kedvetlenségük okait.

A hazai magyarok véleményeire és érzelmeire legfeljebb a magatartás és viselkedés apró árulkodó jeleiből lehet következtetni. Személyes megfigyeléseim szerint vannak, akik még mindig úgy érzik, hogy akik a diktatúra évtizedeiben az országot elhagyták, voltaképpen cserbenhagyták, a börtök gyakran merőben öns érdekéből mentették, a bajban másokkal közösséget nem vállaltak és csak a maguk és családjuk sorsával, jövőjével, anyagi gyarapodásával törődtek. Ebben a felfogásban gyakran irigység is vegyül, hogy a sors azoknak kedvezett, akik elmentek és nem azoknak, akik hűségesen kintartottak a nemzet többségével. Így az eltávoztakat hátla és elismerés nem illetheti, bárhogyan viselkedtek is az idegenben, végső fokon csak a maguk személyes javát nézték, ahogyan azt az eszük és a szívük diktálta. A lakosság túlnyomó többsége ugyanakkor a megpróbáltatások, nélkülözések, jogfosztások, üldözések egész sorát szenvedte el. Az ettől való menekvés ugyan nem vehető senki szemére, de e szerencsések – vélik sokan – most ne igényeljenek mást és többet, mint az otthonmaradottak.

Valóban, de többet kívánnak-e? Természetesen, egy egész ország nem szedheti a batyuját és nem emigrálhat oda, ahol emberszámba veszik és megbecsülik. Viszont, az idegenben, az új környezetben való élés sem volt mindig, különösen az elején, fenévig tejfel. Másfelől, a hazával vagy nemzettel szembeni kötelezettségét nemcsak az teljesítette, aki az önkényuralom ellen a távozásával tiltakozott, de az is, aki vállalva a történelem által kirótt sorsot, a sanyarú körülmények ellenére is gondoskodott a magyarság Kárpát-medencei jelenlétének folytonosságáról, az ország megmaradásáról.

Úgy vélem, hogy a – mondjuk így – nyugati magyarok, volt emigránsok hazájukba akár véglegesen visszatérve, akár időnként és alkalmanként odalátogatva, előjogokat, különös kedvezményeket, hazai társaikénál kedvezőbb elbánást nem igényelhetnek és nem is igényelnek. Hogy a viszontlátást, a hazai létet illető reményeik és várakozásaik mind teljesültek-e, egyéni megítélés kérdése és ebben harmadik személy aligha tehet igazságot. Én az elégedettek közé tartozom. Ugyanakkor azonban nem kerülheti el figyelmemet, hogy számos kinti magyarnak ettől eltérő tapasztalatai vannak. Talán, mert nálam értekezyebbek és igényesebbek, vagy a hazáért nálam többet tettek és – az illetékesek közönye, nemtörődömsége, hanyagsága, vagy egyszerűen tájékozatlansága folytán – ennek méltánylásával mégsem szembesülhettek.

Bármi legyen is az oka és magyarázata, a mai Magyarország és a nyugati diaszpórák kapcsolata, sok örömdetes és

biztató eleme ellenére, nem olyan, mint kellene. Éppen ezért nem lenne hibávaló és felesleges azon elgondolkozni, mivel tudnánk javítani rajta. Mivel lehetne közelebb hozni egymáshoz a hazai és a nyugati magyarokat? Mit kellene tenni annak érdekében, hogy a kintiek ugyanúgy a sajátjuknak érezzék a maguk és őseik földjét, mint a bentiek? Hogy ne turistákként járjanak és turistáknak tekintsék őket mások, ha magyarokként Magyarországra látogatnak.

Gyakori a keserű megjegyzés és panasz, hogy Magyarország nem vette igénybe kellő mértékben azt a tudást és tapasztalatot, amelyet külföldi magyarok Európa és távoli kontinensek művelődési és tudományos központjaiban, valamint felelős munkahelyein megszeráltak és amelyek gyümölcsözően használhatóak lettek volna egy szabad és demokratikus társadalom felépítésében, valamint az ország jövőjének alakításában. Vannak egyedi esetek, amelyek ezt a megállapítást igazolni látszanak, mégis, aligha valószínű, hogy olyan nagy lett volna a hazai újjáépítésbe bekapcsolódni kívánó nyugati magyarok száma, hogy részvételük révén akár az fejletlenség és szervezatlenség, akár az erővel és energiával való rossz gazdálkodás, akár az ügykezelésben sokhelyütt észlelhető nehézségek és kényelmeszertelen lényegesen csökkent volna.

A nyugati magyarok körében sokan jótékony hatást várnak a választójog élvezetétől, vagyis attól, hogy – mármint azok, akik magyar állampolgársággal rendelkeznek – legalábbis szavazócédlák segítségével beleszólhatnának az ország jövőjének alakításába. Ennek az az áldásos következménye lehetne, hogy a nemzet nagyobb része tekinthetné magának az országot, mint csak a hazában élő polgárokat. E lehetőség nem új és nem szokatlan, sok európai országban elfogadott és bevált. Az a szokványos ellenérv sem állja meg a helyét, hogy a külföldön élők nem fizetnek adót és nem teljesítenek katonai szolgálatot, tehát miért legyen választójoguk. Erre válaszként az a kérdés kínálkozik, hogy a nyugati magyarság mint közösség nem tett-e eleget adófizetési kötelezettségének azzal, hogy évtizedeken át és még ma is tetemes valutaösszegekkel támogatja a szülőket, testvéreket, rokonokat, ismerősöket, alapítványokat, intézményeket, emberbaráti szervezeteket, tehát az országot, megkönnyítve ezzel a lakosság egy részének anyagi helyzetét? Megítélésem szerint az így Magyarországra kerülő pénzüsszeg nagyobb, mint amennyit a nyugatiak adója kitehne.

Nemzeti köteleességként, de önön érdekeik követéseként nehezedik válnukra továbbra is annak nemes feladata, hogy megtartsák és utódokkal megartassák a magyar származástudatot, ápolják a magyar nyelvet, művelődést, hagyományokat, fenntartsák és fejlesztik intézményeiket, a nemzetrészek közötti összetartást, beleértve azoknak a hazai és szomszédországbeli magyaroknak politikai és anyagi támogatását, akik arra rászorulnak. A nyugati magyarság az évezredfordulón láthatóan tudatában van jövődől tennivalóinak, amelyek elvégzéséhez nem nélkülözheti a haza bizalmát és segítségét, annak érdekében, hogy folytatódjék a kulturális munka Buenos Aires, Sao Paulo, Melbourne, Toronto, Stockholm, München és más nagyvárosok magyar házaiban, legyenek magyar istentiszteletek, iskolák, újságok, ne haljon el a magyar szó New York második sugárútján. ■

*

Részlet a szerzőnek a Magyarország 2000 tanácskozás megnyitó ülésén május 19-én, a budapesti parlamentben elhangzott felszólalásából.

Püspöki kinevezés

II. János Pál pápa 2000. április 8-án *Dr. Beer Miklós* pápai prelátest, az Esztergomi Hittudományi Főiskola főigazgatóját Céciri-i címzetes püspökké, és az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye segédpüspökévé nevezte ki.

Beer Miklós 1943. június 1-én született Budapesten. Teológiai tanulmányait a budapesti Hittudományi Akadémián végezte. 1966. június 19-én szentelték pappá Esztergomban. 1967-ben teológiai doktorátust szerzett Budapesten. 1967-től 1976-ig kaplán, 1976-tól 1999-ig plébánosi beosztásban dolgozott. 1978-tól a filozófia tanára az Esztergomi Hittudományi Főiskolán. Főpásztor 1999-ben a Hittudományi Főiskola főigazgatójává és a Papnevelő Intézet rektorává nevezte ki. 1992-ben pápai prelátsi címet kapott. MK

Országos gyűjtés a katolikus templomokban az árvíz károsultaknak

A Magyar Katolikus Püspöki Kar határozata értelmében a húsvét utáni vasárnapon, április 30-án, az ország minden katolikus templomában az árvíz-károsultak megsegítésére gyűjtöttek a szentmiséken. Mindez sajtótájékoztató jelentette be április 13-án *Veres András* püspök, a MKPK titkára, aki elmondta azt is, hogy tavaly két alkalommal rendeztek gyűjtést, tavasszal és ősszel.

A hívek önzetlen adakozásából az első alkalommal több mint 143 millió forint, az őszi gyűjtéskor több mint 63 millió forint gyűlt össze, így 1999-ben a katolikus egyház több mint 206 millió forint segítséget tudott adni az ár- és belvíz károsultaknak. Ez jelentős összeg, különösen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy a vallásukat gyakorló hívők többsége nem a tehetősebb társadalmi réteghez tartozik. Ám a hívő ember számára természetes, hogy lehetősége szerint segít a rászorulókat.

A sajtótájékoztatót részt vett *Adányi László*, a Magyar Karitás főtitkára is, aki elmondta: első lépésben gyorssegélyeket, elsősorban élelmiszereket osztanak szét, a segítségnyújtás további formáit az igények és lehetőségeknek megfelelően alakítják ki. A Karitás a gyorssegélyeken túl a talán kevésbé látványos, de fontos, helyreállítási munkákhoz is segítséget nyújt. Az elmúlt időszakban 25 millió 638 ezer forintot már kiutalt a helyreállítási munkálatokra. Ezek a munkák már befejeződtek, illetve folyamatban vannak. Most folynak az önkormányzatokkal való egyeztetések és szerződésalkötések 23 millió 370 ezer forint átutalásáról. Az április 13-ai kuratóriumi ülés pedig arról döntött, hogy további 49 millió forintot fordítanak az újabb károsultak megsegítésére. A Magyar Karitás a támogatásokat a plébániai karitászcsoportok bevonásával, az önkormányzatokkal való egyeztetés után utalja át. A segítségnyújtás elbírálásánál az elsődleges szempont a rászorultság, felekezeti hovatartozásra való tekintet nélkül. MK ■

Bélyegsorozat a pápa fatimái látogatására

A vatikáni posta a Szentanya május 12-13-i fatimái látogatása alkalmából bélyegsorozatot bocsátott ki. A bélyegek a fatimái Rózsafüzér Királynőjét és a két fatimái látnok gyermeket, Franciscót és Jácintát ábrázolják, akiket a pápa, mint ismeretes, május 13-án a boldogok közé iktatott. *ÜE.*

Szajról - szájra Vidám történetek

A „tanács”.

Báró Eötvös Józsefhez egyszer egy életerős, ötven éves férfi ment kihallgatásra. Elbeszélte egész életét, elmondta, hogy ő tanult mindent, ért mindenhez, majd azt kérte: tanácsoljon neki a miniszter, hogy mi legyen?

Eötvös nyájasan mondta neki:

– *Édes barátom! Ha én, mint az előbb bizonyítgatá, mindent tanult s mindenhez ért, de azt, hogy mi legyen, ötven éves korában sem tudja; akkor ne csodálja, ha kérdésére én, ki csak keveset tudok s nem sok doléhoz értek, egyebet nem felelhetek, minthogy azt én még kevésbé tudhatom.*

A számár

Az 1870-es évek elején a Ludas Matyi című életrajz, lerajzoltatott egy számarat s azt írta rá: Báró Eötvös József.

A nagy ember erre csak azt mondta:

– *Az a szerkesztő elég udvarias volt, hogy a számár oldalára ráíratva nevezet; mert attól tartott, hogy különben nem ismernék rám még előfizetői sem.*

A miniszter vallomása

Báró Eötvös József közoktatásügyi miniszter korában, 1869-ben, Kolozsváron megsemmisítette az iskolákat, köztük a református főgimnáziumot is. Feltűnt neki a terem csinos berendezése; különösen a barnára festett padok.

– *Én bizony még csak fehér gyalult padban ültem diákkoromban – mondta kísérőinek. – Vajon nem felesleges fényűzés ez?*

– *Aligha, kegyelmes uram, – válaszolta Sáni László tanár. – Mert a tapasztalás azt mutatja, hogy az ilyen csinos, barnára festett padokat a tanulók jobban megkímélik, mint az egyszerű gyalult deszkából valókat. Nem firkálják úgy össze.*

Eötvös elgondolkozott.

– *Diákkori emlékeim között keresgéltem – mondta aztán az uraknak. – És azt a kérdést intéztem magamhoz: vajon tanuló koromban nekem is szokásom volt-e a padokat összefirkálni? Há! Jól emlékszem, hogy alig volt nálam megátalkodottabb firkáló.*

A kísérlet elképedt e vallomás halatára és Sáni László halkan megkérte Eötvöst, hogy valahogy hangosabban ne ismétlje e visszaemlékezést, mert ha a tanítványok meghallják, holnap már nem lesz a padokon egy tenyérnyi hely sem, amelyet nem firkáltak be a fiúk!

A „Karthausi” eredete

Báró Eötvös József maga beszélte el Molnár Aladárnak (pedagógus és kultúrpolitikus volt az 1800-as években), azokat az eseményeket, melyek híres regényének ha nem is tárgyául, de indító okálul szolgáltak.

Eötvös József fiatal éveiben nagyobb körutat akart tenni Franciaország déli vidékeire. Az akkor legbiztosabbnak tartott „királyi kocsikön” nem kapott helyet, így nyerges lovat bérelt s Franciaország nagy részét lóháton utazta be. Így jutott el Chartreux-be is, ahol a karthausiak monostorát szintén meg akarta tekinteni.

A monostor kapujához érve, két hölgyet talált ott heves vitában a kapuőrrel. Az egyik hölgy fiatal és szép volt; olajszín arcán szenvedélyesség tükröződött, nagy fekete szeméből fájdalom és harag sugárzott. A másik valószínűleg társalgónője volt.

A fiatal hölgy hevesen követelte bebocsátását, a kapuőr azonban ellenkezett, mert a monostor kapuját nőknek

átlépni nem szabad. A nő zokogni kezdett, de a kapus hajthatatlan maradt.

Eötvös, kit a jelenet nagyon meghatott, a hölgy szándéka után tudakozódott. A nő heves kitérőek között mondta el, hogy egy fiatalembert akarna kiszabadítani, kit rútszelvényekkel fűztek a zárdába. Ő szeretné felvilágosítani, hogy boldogságához semmi sem hiányzik, de nem akarják beengedni.

Eötvös megígérte, hogy a fiatalembert értesíti rokonának ittlétéről és ha lehet, kieszközli a perjeltől találkozását. Eötvös föl is kereste az illetőt. Alig huszonhárom éves, nyúlank termetű, szellemes arckifejezésű fiatalember volt, kinek egész lényén az elfaradt lélek rezignációja tükröződött. Eötvös elmondta neki, amit a nő szaggatott beszédéből kivehetett; de a fiatalember értésére adta, hogy nem akar kijönni a monostor kapuján egészen fölavatásáig. Így csak levél útján tudathatja vele a hölgy szándékát. Eötvös készséggel vállalkozott a válasz átadására.

A nő megköszönte a lovagias segítséget és egy alig negyedóránra lévő házban vett szállást. Eötvösnek négy napig kellett várakoznia, míg az idegen hölgy elkészült levelével. Negyedik na-

Jobbágy az „uriszék” előtt.

Egykorú illusztráció Eötvös József „A falu jegyzője” c. 1845-ben megjelent regényéhez

pon átadhatta az iratcsomagot kivevő levelet a fiatalembernek. – Az nem fogadta el, csak a perjel kezéből, aki is szívére kötötte, hogy jól gondolja meg tettét, úgy határozzon. A fiatalember távozott, de alig egy óra elteltével visszatért, kijelentve, hogy elolvasta a levelet s határozott: marad a monostorban és leteszi a fogadalmat.

– *Mondja meg ön, – szölt Eötvöshöz – ama nőnek, hogy elolvastam írását, de nincsenek megintatva okaim, melyek ide hoztak. Én itt maradok és karthausi leszek.*

Mikor Eötvös a választ átadta, a nőn olyan fájdalom vett erőt, hogy lovagias feladatának tekintette őt az első nagyobb állomásig elkísérni. Útközben a fájdalom kifejezéseit a harag erős kitérőrei váltották fel s a hölgy hol francia, hol spanyol nyelven szidalmazta a papokat, kik minden gonoszságot elkövetnek, hogy a közéjük lépők után gazdag örökséghez jussanak.

Eötvös hasztalan mondta el a perjel lojalis eljárását.

A költő később Párizsba visszatérve annyit tudott meg, hogy a nő a spanyol arisztokrácia tagja volt s Apponyi akkori osztrák-magyar követnél több előkelő spanyol tudakozódott báró Eötvösről „a leglovagiasabb nemesről, ki egy spanyol hölgy iránt oly nemesen viselte magát, hogy azáltal minden spanyol nemest lekötöleztett”.

Ez a történet a „Karthausi” magva, az anyag legnagyobb részét azonban a költő életviszonyai, szenvedései, érzelmei és eszméi szolgáltatták. A hangulatot azonban a monostorban kapta híres művéhez,

Zarándoklat Bernből a Szentföldre

Nagy izgalommal indultunk utunkra. Mi vár majd ránk? Hogyan bírja a beteges Cserhádi atya ezeket a programdús napokat. 23-an voltunk és három jól meglévő gyerek. A *kloten* repülőtéren megismerkedtünk egymással. Megérkezve Tel Avivba várt bennünket egy légkondíciós busz egy magyar nyelvű, izraeli útikalauz hölgygel.

Utunk a Földközi Tenger mellett fekvő *Natanyába* vezetett. Síkságon keresztül a Heródes építette Caesareába és onnan *Hai fába* jutottunk. Itt a *Kegelem Házában* miséztünk. Illés próféta barlangját is felkerestük. Majd *Akkóba* érkeztünk a keresztetek erődjéhez. Galilea hegyein át *Tiberiásba* jutottunk. Innét megtekintettük *Kafarnaumot*, Jézus tanításának galileai centrumát, a nyolcboldogság hegyét. Hajóval átmentünk *En Gevebe*, onnét *Yardenitbe*, ahol a Jordánban megkeresztelte „Feri papunk” a 12 éves *Holzer Adámot*. Ezt a napot életemben sohasem fogom elfelejteni. Megható volt a szertartás! Feri atya és Adámka is hosszú fehér ruhába öltöztek. A kis fiú izgultan várta a megkeresztelést. Mi hívek mély áhítattal imádkoztunk és énekeltük a *Hozsánákat*. Még a nap is kisült. Az atya háromszor a Jordánba merítette Adámkát, aki utána a kezeit az ég felé emelve kiáltotta: „Keresztény lettem!” Mindezek után buszba szálltunk. Megeredt az eső. Még a nap megnéztük *Názáretet* és a *Színeváltozás hegyét*, a *Táborhegyet*. Másnap *Safedba*, majd az ország legészakibb részébe, *Tel Dánba* és Izrael egyik legszebb természeti rezervátumába, *Banyasba* kirándultunk. Másnap megtekintettük *Meggidót* és *Sebaste* római korabeli maradványait. Szamária fővárosában, *Nablusban* arab ebédet kaptunk és elmentünk *Jákob kútjához*. Majd Judea hegyei között *Jeruzsálembe* érkeztünk.

Az *Olajfák hegyéről* csodálatos kilátás tárult eléink a városra. Lesétáltunk a *Getsemáni kertbe*, Mária hagyomány szerinti sírházhoz. A Pater Noster templomban a magyar „Miatyánk” előtti táblánál bensőségesen imádkoztunk. Megnéztük *Dávid sírját* és a *Dormitio apátságát* a magyar oltárral. Imádkozva végig mentünk a *Via Dolorosán*. A keresztút állomásai mellett elérünk a *Golgótára* a *Szentíris templomba*. Voltunk a *siratofalnál*, a zsidónegyedben, a *Szikla templomban* és az *El-Aksza* mecsetben. Majd Betlehembe utaztunk megnéztük a pásztorok mezejét. Heródes hegye mellett visszaértünk Jeruzsálembe.

A 8. napon elutaztunk Hebronba a mohamedánok mecsetébe. Itt le kellett vetni cipőnket és minden nőnek szűrke kapucnis köpenyt kellett magára terítenie. Ábrahám, Sára, Izszák sírboltját láttuk. A zsidó oldalon van Jákob sírja.

Majd elérkeztünk a világ legmélyebb pontjához és élveztük a Holt-tengert. Lenéztünk a Vadi el Kel mélyére, a Szent György kolostorra. Jerikóban megnéztük az ásátásokat. Másodszor ebédeltünk arab vendéglőben. Emmauszban Eucharisztia ünnepeltünk. Feri atya minden nap tartott misét templomban vagy szabadban.

A 10. napon Ain Karembe, Keresztelő Szent János szülőhelyére érkeztünk.

mely nagy megrázkódtatást idézett elő felkélben.

– *Vajha soha ne irtam volna!* – mondta maga Eötvös, mert a regény írása sok szenvedést okozott neki.

Válogatta és a mai magyar nyelvhez illesztette: **Ramsay Győző**

Majd az újvárosban az izraeli múzeum-ban láttuk a holttengeri tekercseket. Voltunk a Holokauszt múzeumban. Itt majdnem mindenkinek kicsordult a könnye. Egy sötét teremben, csillagos éggel halk zene szólt, és a meghalt zsidógyerekek neveit sorolták fel szalagon. Egész véletlenül egy magyar kis fiú nevét is hallottuk. Vezetőnők megmutatta a Jézus korabeli Jeruzsálem kicsinyített mását. Majd Betániába mentünk, s onnét vissza a virágvasárnapi körmenettel Jeruzsálembe.

A zarándoklat résztvevői egymással mindig kedvesek voltak, végül is mindenki tegezett mindenkit. Mint egy összetartó nagy család fondóttuk egymás kezébe, szívébe. A felemelő, lélekben felfrissítő zarándoklatért mindenek előtt Cserhádi atyát illeti köszönet.

Mayr - Perepatics Elvira

Hírek - események

Százhat millió márkát gyűjtöttek! A mi betlehemesinkhez hasonló „háromkirályt” járó német gyerekek: a „Stern-singer-csapatok”, a karácsonyi ünnepkörben házról-házra járva idén lényegesen többet gyűjtöttek össze, mint az elmúlt években. Az összegyűjtött pénzt a harmadik világ szükségét szenvedő gyermekeinek megsegítésére fordították. *KNA*

Hárommillió mohamedán él Németországban. Közülük 310 ezren német útlevelel rendelkeznek, de csak 11 ezren német nemzetiségűek. *KNA*

Legújabb közzétett adatok szerint az elmúlt évben Magyarországon 45.500 házasságkötés történt. Ugyanakkor a válások száma 26.000 volt. Ma hazánkban minden negyedik gyermek házasságban kívül születik.

Születési számok. Európai viszonylatban Olaszországban van a legkisebb születési arány: ezer lakosként 9,1 százalék. Ha ilyen arányú marad a születési számok csökkenése, akkor Olaszország lakossága 2050-re a mai 58 millióról 41 millióra apad. A születési arány legmagasabb Írországon (14,3 élveszületés ezer lakosra), jónak mondható Hollandiában és Franciaországban, mindkét országban 12,6 születés esik ezer lakosra.

A Vatikánban nyilvánosságra hozták: XXIII. János és IX. Piusz pápa közös boldoggá avatására szeptember 3-án kerül sor.

Tíz éves a REMÉNY

Április 10-én hálaladó szentmisére került sor Pozsonypüspökin a Szent Miklós-templomban abból az alkalomból, hogy tíz évvel ezelőtt, 1990. április 8-án jelent meg a REMÉNY katolikus hetilap első száma. A szentmise elején *Koller Gyula* főszerkesztő szöveget meghívott vendégekhez, munkatársakhoz, olvasókhöz. A szentmise főcelebránsa *Kada Lajos* érsek volt Budapestről. Szentbeszédében felidézte a lap alapítását megelőző eseményeket, és ismertette az elsősorban a REMÉNY kiadása céljából létrehozott Glória Társulat történetét. Kiemelte, hogy a szlovákiai magyar hívők kezdeményezései az egész szlovákiai egyházat gazdagítják, hiszen részei annak. A Himnusz hangjaival záruló szentmisén, illetve az azt követő agapén jelen volt többek között *Bugár Béla*, a szlovák parlament alelnöke, *Csáky Pál* miniszterelnök-helyettes, a lap munkatársai – világiai és papok – tudósítók. *MK*

Az Élet könyvéből

ANGLIA

Elhunytak: **Dr. Dobrzynecki Krisztina** (86), London, 1999. december 8-án; **Lambert Vilma** (85), született Mészáros, London, 2000. január 1-én; **Szlatinovics Istvánné**, született Szakály Mária (75), Reading, 2000. január 7-én; **Herrick Roger** (59), Billesden Leicester, 2000. január 30-án; **Bozay Emliné** (95), született Vajda Mária, Wednesborough Kent, 2000. február 3-án; **Kecksemfői Pál** (85), 2000. február 11-én, Greenford L.; **Kollonay P. Z. Kázmér**, (75) Sidcup L., 2000. február 12-én, 61), született **Korim József** (61), Retford 2000. március 4-én. **Imádkozzunk kedves halottainkért és gyászoló hozzátartozóikért!**

AUSZTRIA

Elhunytak: **Buszlay Mária** (89) március 9-én; **Thorma László** (75) temetése 2000. március 10-én, családja és szülőfaluja nagyszámú gyászolója körében. **Az örök világhosszág fényeskedjék nekik!**

NÉMETORSZÁG

FRANKFURT

Halottunk: 2000. május 14-én eltávozott közülünk **Gruber Sarolta** (75) Csikós). Temetése Budapesten lesz. **Adjon neki az Úr örök nyugodalmat!**

MÜNCHEN

Keresztelés: **Both Thomas**, B. Andreas Stefan és B. Barbara kislánya április 9-én (Rosenheim); **Németh Dominik Stefan**, N. Stefan József és N. Anikó kislánya április 16-án a Damenstifttemplomban.

Házasságot kötöttek: **Iser Gabriel** és **Ackermann Martha** május 6-án.

Bérmálás: **Dr. Miklósáhy Attila** SJ. püspök Németországi látogatása keretében a bérmálás szentségében részesítette: **Barbul Andrást, Boda Erikát, Gerhárd Sophie-t, Györi Katalint, Lévai Danielt** és **Olivért, Kottra Mártont, Kovács Judit-ot.**

OSNABRÜCK

2000. március 19-én a spanyol misszió keretében, hálaadó Istenisztelettel, felavatásának 65. évfordulóját ünnepelte **Károlyi Ilona** ferencendi missziós nővér. Argentínában huszonkét éven át missziós szolgálatot végzett egy leprás kórházban. Jelenleg 85. évében is fáradhatatlan, az osztrácki spanyol misszió tagjainak főz, családokat látogat, és vidám jókedvével egy kissé kalkulált Teréz anyát juttatja eszünkbe. Isten és emberszolgálat Ilona nővér számára ma is öröm és életének kiteljesülése. **Kívánunk neki még sok munkát és jó egészségben, Isten áldásának kíséretében.**

Lőrinczy Loránd

SVÁJC

BERN

Elsőáldozás: **Jakab Viktor** április 30-án vette magához először az Úr szent Testét. Vele örülünk, hogy ezentúl a magyar szentmiséken is velünk együtt járul az Úr asztalához.

Halottunk: **Szabó Lászlót**, nagypónteken szolgáltatta magához az Úr. 2000. április 28-án temették el. Élete utolsó 13 tolokocsis éve is tele volt szerény, hálás magatartással, mozgásgátlóan is gyakran felelőse a magyar szentmisét.

OLVASÓI LEVÉL
KÁLÓZRÓL

Kávainé Köő Anna vagyok, Kálozon születtem – ahogyan a szülem, nagy-szüleim is – és itt lakom, itt dolgozom. A férjem is falubeli. Van két fiam: Dénes 16 éves középiskolás, Akos 13 éves általános iskolás. Én a kálozi általános iskolában tanítok matematikát, fizikát, számítástechnikát. A két saját gyermekem és nem utolsó sorban a tanítványaim érdekében írom ezt a levelet.

1999. nyarán alakult a faluban a Kálozi Ifjúsági Egyesület. Célunk, hogy közösségünk fiataljainak megfelelő szórakozási, kulturális, tanulási lehető-

Jubileum Münster-ben

Ünnepélyes szentmise volt Münsterben, a ferencesek templomában április 26-án: **Bagossy István**, a Münsteri Magyar Misszió plébánosa, nyolcadmagával ünnepelte pappá szentelésüknek 31. évfordulóját. 1969. április 13-án Márton Áron püspök tizenhat ifjú embert szentelt pappá Gyulafehérváron. Közülük tizen ma is hűséggel hivatásuknak élnek. Ez az eltökélt hivatásteret, a Krisztusi út nemes példája. Mindez a vallásüldözés idején, a kommunista éra kegyetlen időszakában indult el, és nem volt könnyű a marxista materialista világnézettel szemben Krisztus tanítását érvényesíteni.

A kereszténység állta a sarat, minden üldözés ellenére is, ez ifjú papok lelkesen indultak pályájuk betöltésére. Az út sok nehézséget, üldözést és vádaskodást hozott számukra, de Krisztus felszentelt papjai máig is fáradhatatlanul Isten és az emberek szolgálatában Bagossy István kivételével mind az Erdélyi katolikus magyarságot szolgálják, dr. **Jakubinyi György**, gyulafehérvári érsek, örmény-apostoli kormányzóval az élen.

Bagossy István mint missziós pap járja Vesztfália és Niedersachsen városait, hogy a szétszórtan élő magyarságot összefogja, és a magyar szentmisék által a keresztény hit gyakorlását édes anyanyelvünkön biztosítsa. A szentmise Erdélyi érseke, **Jakubinyi György** mondta a prédikációt, és igen fölemelő volt látni az oltárnál szolgáló nyolc papot, és egyöntetű erőteljes közös éneklésüket hallani. A ferencesek templomában ünneplő magyar papok a hivatástudat fölemelő példáját adják életükkel, Isten és emberszeretetükkel. A magyar nyelv ápolásában pedig igaz magyarságukat bizonyítják.

A hit, a magyarság mindaddig nem hal ki, amíg ilyen lelkes papság szolgálja a katolikus egyházat.

Lőrinczy Loránd, Osnabrück

Német püspökök a Szentföldön

II. János Pál pápa szentföldi zarándok útja után egy hónappal 12 német püspök is ellátogatott Izraelbe. A hat napos körút során felkeresték Jézus életének színhelyeit és találkoztak keresztény egyházi vezetőkkel is. A csoportot vezető Joachim Meisner kölni bíboros felszólította a világ keresztényeit, hogy tanúsítsanak szolidaritást a Szentföldön működő egyházakkal. Ezzel kapcsolatban a kölni bíboros sajnálattal állapította meg, hogy egyre több keresztény hagyja el a Szentföldet, és intézkedéseket sürgett az elvándorlás megállítására. Jeruzsálemmel kapcsolatban a három világvallás, a keresztény, a zsidó és a mohamedán számára egyaránt kielégítő megoldás mellett emelt szót, rámutatva arra, hogy nem szabad megengedni a szent helyek politikai célzatú kihasználását. *Vj.*

séget biztosítsunk szabadidejükben. Káloz a Fejér megye déli részén található, Székesfehérvártól 30 km-re, Sárobdárdtól 22 km-re. Mindkét város busszal megközelíthető, az utazás egy órát vesz igénybe. Ennek elkerülése érdekében szeretnénk, hogy fiataljaink itthon, értelmesen töltsék el szabadidejüket. Egy épület már a rendelkezésünkre áll, az önkormányzat segítségével folyunk a felújítási munkálatok. A belső berendezést, az irodatechnikai eszközöket, számítógépeket kérések útján szeretnénk beszerezni. Gyermekünk, fiataljaink nevében kérek segítséget. Minden segítséget hálás szívvel fogadunk.

Kávainé Köő Anna, tanár

Az ugandai öngyilkos szekta

A világsajtó hírül adta, hogy március 17-én, az Uganda délnyugati részén fekvő Kanugu templomában mintegy 500-an követtek el tömeges öngyilkosságot egy olyan tűzben, amelyet benzín és kénsav keverékből készült robbanóanyag okozott.

Eddig csak kevesen hallottak erről a világ végét váró szektáról, amelynek tagjai fogadalmat tettek a Tízparancsolat megtartására. Vezetőjük megtöltötte számukra, hogy beszéljenek, nehogy hazugságot mondjanak. A világtól teljesen elkülönült közösséget alkottak. A mozgalom vezetője, Joseph Kobwete azt állította, hogy rendszeres időközönként beszél a Szűzanyával és Jézus Krisztussal. December 31-ére jósolta a világ végét, majd mivel ez nem következett be, az időpontot egyre csak kitolta. Megkövetelte a szekta tagjaitól, hogy a világ végére való tekintettel adják el minden vagyonukat. Valószínű, hogy követői január elseje után kételkedni kezdtek a szavaiban – mondta a helyi rendőrségi szóvivő. Ez a kollektív gyilkosság feltehetően azért történt, hogy elhallgattassák a lázongókat. Eddig összesen mintegy 800 holttestet fedeztek fel a szekta birtokában lévő három különböző területen. Minden jel arra vall, hogy a szektavezér, miután a megjósolt világvég nem következett be és hívei fellázadtak ellene, legyilkoltatta őket és begyűjtött vagyonukkal elmenekült. A legtöbb áldozatot megfojtották. Valószínűleg előzőleg nyugtatást adtak nekik, vagy megmérgezték őket. Az áldozatok többsége nő és gyermek.

Uganda, ahol nagyon erős a túlvilágba vetett hit, tele van önjelölt prófétaikkal. Egy idős kamपालi tyúkárú például hirtelen felfedezte, hogy Jézus Krisztusnak testvérei voltak, és ő ezek leszármazottja. Számárára ült, hogy az országot járva hirdesse honfitársainak: ő Isten fia. Jelenleg több híve van. Egy 21 éves lány azt állította, hogy meghalt, majd négy nap múlva feltámadt. Elhitette követőivel, hogy beszél Istenel és csodákat tesz. Több ezer hívő vette körül, főleg a Nagy Tavak vidékéről származó *tuszik*.

Az 1963-ban függetlené vált Uganda 20 millió 438 ezer lakónak fele a szegénység szint alatt él. Az átlagos életkor a férfiaknál 44 év, a nőknél 46. A lakosság 49,6 százaléka katolikus, 28,7 százaléka protestáns, muzulmán 6,6 százaléka, egyéb 15,1 százalék. *VR/MK*

A székesfehérvári Prohászka plébánia kérése

Templomunkat a háború után az ország hívei építették fel. Az eltelt 50 év alatt az Emlék-templom olyan rossz állapotba került, hogy ismét nagy felújításra szorult. Tekintettel a 2000. év megünneplésére, szeretnénk ezt az Emlék-templomot olyan állapotba hozni, amely méltó a nagy jubileum megünneplésére. Tartozunk ezzel a lánglelkű Prohászka Ottokár püspökünknek. De itt nyugszik a katolikus hívek által ismert és tisztelt Kaszap István földi maradványai is a templomunk udvarán lévő sírban. A nagy kupolás templom falára zúdul a víz. Ereszcsatornát kell építenünk. Az esővíz miatt a templom falai vizek, lassan penészednek. A kupola lefestése is aktuális, az 50 év alatt a rossz idő tönkretette. A templom főbejáratánál lévő nyolc oszlopot annak idején olyan rossz anyagból építették, hogy az oszlopok burkolatai elrepedeztek, sőt baleset veszélyt okozhatnak. A nyolc oszlop felújítása nagyon sokba kerül.

Kérjük az áldozatkész híveket, anyagi támogatásukkal járuljanak hozzá az Emlék-templom felújításához. ↗

Detre György kiállítása
Hallbergmoosban

A Münchenben élő Detre György festőművész képeiből nyílt kiállítás május 19-én a bajor főváros repülőterének közelében fekvő Hallbergmoosban. Detre György alkotásai is szerepeltek a Müncheni térségében letelepedett magyar képzőművészek „*Keresztény Vízión 2000*” című múlt évi katalógusában a Népzei Múzeumban. A művész ezúttal is derűt árasztó és élményt faszító alkotásokkal jelentkezett, azonban – mint Püspök László müncheni magyar főkonzul megnyitó beszédében is hangsúlyozta – a képet látottaktól válik kézzelfoghatóvá, értelmezhetővé a találkozás ténye: magyar művészettel találkozunk... A főkonzul elmondta azt is, hogy a kiállított képek eladásából beflow bevétellel a tiszai árvíz károsultak inségén akarnak enyhíteni. **MGY**

Trianoni megemlékezés
Párizsban

A Magyar Katolikus Misszió, hagyományához hűen, imádságos lélekkel emlékezett meg hazánk megcsonkításáról. Felejtethetetlen élmény emard június 4-i vasárnapi ünnepi szentmisénk. *Molnár Ottó*, pápai prelátnak, szentbeszédét Sirk Sándor Trianon évében, 1920-ban írt „Az Andocsi Máriához” című versének első soraira építette:

„Koldusboton, törött mankón
Jövünk búcsút járni,
Szűzmáriás magyaroknak
Kopott unokái.”

A 20. század szentéletű magyarjainak életvitelét ajánlotta példának, miként lehet az elszegedett igazságtalansággal szemben fellépni, azt elviselni és feldolgozni. A szentmisén koncebrafrát és részt vett híveivel *Gödölle Márton* brüsszeli magyar lelkész, Fasang Árpád hazánk UNESCO nagykövete és az MVSZ újonnan megválasztott elnöke, *Patrabány Miklós*, aki a mise végén könnyes szemmel helyezte el kápolnánkat díszítő koronás címerünk előtt a gyászkoszorút. Majd így szólott hozzánk: „Nyolcvan évvel Trianon után Európa és a világ nagyhatalmi választ kell adjanak arra a kérdésre, hogy annak az államnak, amely 1222-ben II. Endre király Aranybullája révén kihirdette a szárazföldi Európa első alkotmányát, meddig kell Európa elsőbőségében várakoznia..., valamint arra, hogy azt a magyar nemzetet, amely 1568-ban, Tordán, az erdélyi országgyűlés határozatával, a világon először emelte törvényerőre a legfőbb emberi szabadságjogot – a lelkiismereti szabadságjogot – mikor illeti majd meg az együtartozás szabadsága?”

A meghatódottság mellett az öröm sem hiányzott. A hívek hatalmas tpsáral üdvözölték egyháztüstemünk elnökét, *Léh Tibor* ügyvédet, mint az MVSZ nyugati szóránymagyarság új elnökét, aki az ünnepi ebéden pohárköszöntőjében az Egyház és a magyarság mellett tett tanúságtételt.

Kecsmárné Csernoch Ilona

Megjelen!
Szent Márton püspök élete
dr. Szabó József új videofilmje,
Márton, Krisztus Katonája
30 perc VHS-PAL
Ára 25,- DM
Megrendelhető kiadóhivatalunknál.

OTP-számlaszámunk: 11736006-20328102, Székesfehérvár, Ósz utca. Adományok postai úton is küldhetők címünkre: Prohászka Plébánia H-8000 Székesfehérvár, Kaszap István u. 1. ■

SZABÓ VALÉRIA

ügyvéd és hiteles fordító,
tolmács német és magyar nyelven.
Telefon: 07131-68823 Fax: 07131-84023

Dr. Schulte – Dr. Frohinde, ügyvédi tanácsadás
minden jogi kérdésben.
Schwarz Annemarie, hites tolmács és fordító
német / magyar nyelven.
Tel.: 0211/44 22 40, Fax: 0211/44 28 16

BEATRIX PANZIÓ H-1021 Budapest,
Széher út 3. Tel./Fax: 0036-1-3943-730 és
telefon 0036-1-2750-550. Szeretettel várjuk
családias panzióinkban, zöldövezetben, de
közel a centrumhoz. Szállodai színvonal –
zárt autóparkoló.

Két 35 éves férfi víz-gáz-központifűtés szel-
relést vállal Németországban.
Telefon: (H) 00 36/76 410-746 este (20 óra).

58 éves, 167/64, kellemes megjelenésű, nőies
alkatú értelmiségi özvegyasszony keresi párját,
hozzaáll, káros szenvedély nélküli férfi
személyében. Válaszokat „Szeretetlenben élni”
jellegére a szerkesztőségbe várjuk.

Budapestben, az Andrassy úton, az Operánál
felújított, csendes, másfél szobás lakás hazalá-
togatónak kiadó. Tel.: (D) 0049/89/937-888.

Idős házaspárnál vagy egyedülálló nőnél
házevetői állást vállal 44 éves független,
melegszívű magyar hölgy. Tel.: 0036 209151512
vagy 0036/34336269.

Európaiak, tengerentúliak társkövetítése:
H-1074 Budapest, Csengery u. 23.
Telefon/Fax: (0036-1) 341 59 55.

Siófok: víztől 12 km-re 2700 m² területen, 80
m² felújított kemencés, összkomfortos
parasztház mellékeppellett eladó! A házról 600
m-re van Gyógy- és termálfürdő! Irányár:
DM 49.000,-. Telefon: 0036-20-985-7676 és
fax: 0036-85-352-259.

Két budapesti testvér, elhelyezkedne házve-
zetőnek idős hölgy, úr vagy házaspárhoz, több-
éves gyakorlat van. Tel: 0036/1/332-3205 este.

Szombathelyen, Bük-Sárvár Gyógyfürdő
közelségében, a balatoni út vonalában -
kedvező áron - családi ház különbejáratu rész-
ben szállást biztosítók e tájra látogatók
részére. Telefon: (H) 0036-94-325 933.

Köszönjük, ha megújítja előfizetését!

Több éve Németországban dolgozó, 46 éves
józan életvitelű, faipari mérnök – bevándorlási
szándékkal – megismerkedne magára, kör-
nyezetére igényes, beépült hölgygel. Hobbim:
fotó, kerékpár, faipari játékok készítése. Jelige
„Würzburg”

HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket és átutalásokat posta-
csek-kontókra kérünk! Kath. Ungarn-
Seelsorge München – Sonderkonto:
Postbank München, Konto-Nr.: 606 50-
803, BLZ 700 100 80.

MAGYAR BOROK, PÁLINKÁK NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Otsó áron raktárról – kérje árlistánkat!
JOSEF UDVARHELYI, Tel.: (0911) 4 72 01 50.
KEPLERSTR. 2, D-90478 NÜRNBERG

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Kreimayrstr. 26 – 80335 München Telefon: (089) 1 29 63 93.	
Szürkebarát	DM 7,80
Tokaji Hárslevelű	8,60
Chardonnay	6,90
Villányi Rosé, Kékőportó	8,80
Villányi Kékfrankos	10,50
Hajosi Cabernet	15,50
Villányi Couvee	18,50
Egri Bikavér	8,60
Tokaji Szamorodni	12,50
Tokaji Asszú 3 putnyos	20,—
Tokaji Asszú 4 putnyos	23,—
Unikum	29,—
Cseszenyepálinka	1 liter 31,—
Barackpálinka	1 liter 31,—
Tarhonya, kocka, csernátésza	1 kg 7,—
Májás-, véres hurka, dísznójsajt	15,—
Tokaszalonna	15,—
Házi kolbász	17,—
Száraz kolbász	1 kg 25,—

HIRDETÉSEK

Személy és áru fuvarozás Magyarországra.
Elfogadható áron, megegyezés szerint, háztól-
házig. Telefon: D-0049-07034-62580.

Budán közel a várhoz és a metróhoz,
modern garzonlakás hazalátogatónak kiadó.
Telefon: (CH) 01 341 46 24 vagy 091 743 20 34.

Budai kertés villában újonnan kialakított
kétszobás ill. másfél szobás, bútorozott kom-
fortos lakások kiadók 40 DM/lakás, naponta.
Parkolás zárt kertben, Tel.: 00-36 12 02 30 25.

ERDÉLYBE utazás luxus-kisbusszal kívánt
helységekbe. Ideális nyugdíjasoknak és uta-
zóknak sok csomaggal. Utazás Bükre, Hévíz-
vagy Budapestre. Műchen: (D) Telefon/Fax:
089/69 99 85, 089/67 05 618. u. 0172/84 25 238.

Eladó Sopron mellett, Kopházán a Balffy
Szánatóriumtól és a Termál fürdőtől 2 km-re
kétszobás összkomfortos, központi fűtés (gáz,
víz, villany, telefon) csinos kis lakás kb. 50 nm
lakóterület, 3000 nm szőlősített telekkel.
Irányár: 95 000 DM. Tel.: (H) 0036/99/357-553.

**Budai, 2 szoba összkomfortos, II. emeleti, 60
nm, e.-fűtéses, beépített konyhás, Budakeszi
út-i lakás** azonnali beköltözéssel eladó. Kocsi
elvitel hely az udvarban. Ára: 120 ezer DM.
Érdeklődni: Telefon (D) 07151/826 84

Eladó, 1.100 nm közművesített építőterület
Balaton Almádi közelében. Ár: tárgyalás
alján. Érdeklődni: Tel.: (D) 030 745 7393

Társat keres Németországba visszatelepülni
szándékozó, idős, gyermektelen, értelmiségi,
német állampolgár, 174 magas és 70 kg -
nyugdíj márká, - budai öröklakása van -
keresek csak Németországból München vagy
Passau környékéről hasonló, gyermektelen,
nem kövér, vallásos asszonyt feleségül.
Korhatár 70 év. Levelet telefonszámmal,
„Utolsó keresés” a kiadóba.

Budapesti, 43 éves szakápoló magyar
családnál betegápolást vállalna. Házimunkába
besegítenék. Haskó Istvánné, H-1147 Bp. XIV.
Kr. Fűrés u. 111/a Telefon: 1/22-34-209.

Különböző nagyságú, KALOCSAI-mintájú
csipketerítők (Richelieu) és vászon asztal-
terítők eladó. Tel.: München(089/672 2651.

Düsseldorf mellett, 20 percre a Föpályaud-
vartól kitűnő busz - közlekedés, autópálya,
összkomfortos berendezett lakás 1-4 főig
kiadó kiutazóknak, vagy nyaralóknak.
Telefon: (D) 0211/164-65-09/ Fax

Erdélyi származású, 23 éves lány, csinos, jó
megjelenésű megismerkedne korban hozzáillő
férffal 35 évig közös jövő céljából. Válaszokat
a szerkesztőségbe „Szerelem” jellegre várom.

MAGYAR NYELVŰ SZENTMISÉK

Kedves olvasóink, időnként közöljük a
magyar lelkesítők telefonszámát és címét,
ahol érdeklődni lehet magyarnyelvű szentmisék
helye és ideje után.

NÉMETORSZÁG

BAMBERG-EICHSTÄTT-REGENSBURG-i
Egyházmegye nürnbergi székhellyel:
Miséző helyek: Bamberg, Coburg, Ingolstadt,
Landshut, Nürnberg, Regensburg, Straubing,
Neuburg a.D.

Érd.: Ft. Bárány József, Ung. Katholische Mis-
sion, Tuchergartenstr. 2/A, D-90571 Schwaig,
Telefon: (0911) 507 57 96.

ESSEN-i Egyházmegye:
Miséző helyek: Duisburg, Oberhausen,
Bochum, Essen, Neukirchen-Vluyn, Moers,
Mülheim;

Érd.: Ft. Major Márk, Ung. Kath. Mission, Stee-
ler Str. 110, D-45139 Essen, Tel.: (0201) 28 47 40.

FREIBURG-TRIER-SPEYER-i Egyházmegye-
gyék Karlsruhe-i székhellyel:

Miséző helyek: Mannheim, Offenburg, Kaisers-
lautern, Trier, Saarbrücken, Freiburg, Baden-
Baden, Karlsruhe, Pforzheim, Freiburg,
Strasbourg, Mulhouse, Colmar;
Érd.: Ft. Dr. Szabó József, Ung. Kath. Mission,
Schneidermühler Str. 12, D-76193 Karlsruhe,
Telefon/Fax: (0721) 68 72 15

BERLIN-i és HAMBURG-i Főegyházmegye,
Hildesheim-i Egyházmegye:

Miséző helyek: Berlin, Hamburg, Kiel, Lübeck,
Braunschweig, Bremen,
Érd. Hamburgban: Ft. Rasztovác Pál, Ung.
Katholische Mission, Holdzamm 20, D-20099
Hamburg, Tel.: (040) 24 60 49; Berlinben: Nagy
Iván, Ung.Kath. Kirchengemeinde Szent
Erzsébet, Bundesallee 106, D-12161 Berlin,
Telefon:(030) 859 67 036, Fax: (030) 851 25 93.

KÖLN-i Főegyházmegye:

Miséző helyek: Köln, Longerich, Bonn, Düs-
seldorf, Wuppertal:
Érd.: Ft. Lukács József, Ung. Kath. Mission,
Thieboldgasse 96, D-50676 Köln, Telefon:

Zarándoklatok Magyarországról

autobusszal. Lourdes, Fatima, Siracusa,
Nápoly, Rotondó, Róma, Csksosmlyó...
Kérjen részletes programot:
Telefon (H) 46/34-44-54

Balatoni nyaraló, nyugodt környezetben
szép nagy ház kerttel kiadó! Érdeklődni:
telefon: 00 49/ 89-15 7 6 872

Magyarországon minden megjelenő,
folyóiratra és napilapra előfizethet:
Ilona Salgo Helir lapterjesztőnél.
Telefon / fax: (D) 0211-164-65-09.

FONYÓDÓN, Rózsa u. 18/B, családi ház
(télén-nyáron lakható), 5000 m² telek, 150 m²
lakó terület, amerikai konyha, 5 szobás
bútorozva, beépített szekrény, tusoló-WC,
fürdő-sz/WC, gáz közp.-fűtés, Sat.TV, garázs,
riasztóberendezés, 2 terasz (az egyik fedett)-
betegség miatt sürgősen eladó.
Irányár: SFr. 130.000. Érdekl.: (H) 0036-85/
361-042, Nat. (CH) 0041-79/330-64-51. ■

Személyes horoszkópját

tudományosan kidolgozza, de érthető nyelven
fogalmazva, (csak a születési hely, születésnap
és a szülés pontos időpontja szükséges)
elkészíti Magyar Gézáné, H-9023 Győr,
Ifjúság-krt. 34. X. e. 59. a., Magyarország.
Telefon: 0036-96-410-076

Díj: 300,00 DM személyenként.

ÚJONNAN MEGJELENT MAGYAR DALOK!

Adi Pop: „**VÉRZŐ HAZÁBÓL**” cím-
mel, 56-os magyarok számára készült CD,
minden idegenben élő magyarnak cso-
dálatos élmény. Meghallgatása során a hall-
gatóban felelevenedik a forradalom, az azt
követő menekülés, az új hazá, a honvágy. És
az eredmény a mai napig, „Mindegy, hogy
mire vitted- és hová haladtál, a végén mégis
csak magyar maradtál”. Biztos vagyok benne,
hogy ezek a valóságból merített szívek
szólok, mely érzelmeikkel telített dalok, mint
„**A FORRADALMÁR HALÁLA**”, a „**VÉRZŐ
HAZÁBÓL**” vagy „**A JÖVŐ GYERMEKE**”
egy jó magyar szerzőből kialszja majd a
könyvet is. 20,- DM borítékban, azonnal
küldjük a CD-t.

UNGARÓBLUES MUSIK VERLAG:
Éva Jággi, Friedberg Str. 8,
CH-3380 WANGEN an der AARE

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Magyar Katolikus Főlelkészég
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
(Ungarische Delegatur)

Felölök kiadó:
a Magyar Katolikus Főlelkészég
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felölök szerkesztő Fejős Ottó
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ramsay Győző,
Szamosi József (olvasó és tördelő
szerkesztő) és Vincze András.

Redaktion und Herausgeber:
Ungarische Katholische Delegatur
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88

Telefax: (089) 5 32 82 45 / 5 43 81 47
Chefredakteur: Dr. Cserháti Ferenc
Verantw. Redakteur: Ottó Fejős
Abonnement: DM 30,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 45,—

ELŐFIZETÉS:

Az életünket a helyi magyar lelkesítők
terjesztik,
ők küldik szét, náluk is kell előfizetni!
Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar
lelkész,

oda a kiadóhivatal küldi az újságot.
1 példány ára: 3,00 DM
Előfizetési ár egy évre DM 30,—
vagy ennek megfelelő valuta.
Tengerentúlról légitávoval DM 45,—
Lapzártá minden hónap 10-én.
Hirdetéseket csak 10-ig fogadjunk el.

Postbank München:

Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
Katholische Ungarische Seelsorge,
Sonderkonto „Életünk”
Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: Életünk
Druck: AMPER DRUCK GmbH
WERBE-DRUCK Verlag Hammerand GmbH
Hasenheide 11, 82256 Fürstenfeldbruck
Tel. (0 81 41) 61 01 20
Fax (0 81 41) 60 01 28

Református istentisztelet Münchenben a hó.
minden 2. és 4. vasárnapján, 11 órakor,
Reisinger Str. 11

● HIRDETŐINK FIGYELMÉBE! ●
Hirdetéseket csak a hirdetési díj
befizetése után közölünk!

HIRDESSEN AZ ÉLETÜNKBEN

Hirdetési díjak 1996 január 1-től:

Apró-, házassági-, általános hirdetés ára soronként (kb. 40 betű)	DM 7,—
Jelige portóval	7,—
Külön kívánásokat esetenként árazunk. Üzleti-, nyereséges hirdetések soronként	10,—
nagybetűs (kétsoros) sor	20,—
kéthasabos hirdetés az összeg kétszerese. Egymásutáni háromszori hirdetés esetén	10 % kedvezmény
Egymásutáni hatszori hirdetés esetén	20 % kedvezmény
Egy évi hirdetés esetén	25 % kedvezmény
Hirdetések határideje minden hónap 10-e, b e f i z e t v e !	

AMERIKAI ÉS KANADAI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Münchenben a kiadó-
nál! Előfizetési ár egy évre 40,- US \$ (díj 27,-US \$
+ portó 13,- US \$). Kérjük szíveskedjenek a fenti
címe küldeni a csekket. A lapot továbbra is
Münchenből postázzuk.

Beilagenhinweis: Zu dieser Auflage liegt
zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.
A KIADVÁNYHOZ KÖRLEVELET
MELLÉKELTÜNK.

MAGYARORSZÁGI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Az ÉLETÜNK előfizethető Magyarországon az OTP Bank Budapest VIII. ker.
Körzeti fiók: 11773085-07063558, t.a.
97308076355 számú kontójára, Fejős Ottó
néven. Évi előfizetés hétének: 2000. Ft.;
lelkészeknek öt intenciói tesztimonium a
kiadóhivatal címére.

Kérjük, a befizetésnél NEVÉT feltüntetni
szíveskedjék, különben a kontón csak az
összeg jelenik meg.